

POLITIČNO IZRABLJANJE MRTVIH

DRAGO LEGIŠA

Prav zares ni nič novega in še manj senzacionalnega, če skušajo nekateri (sicer dobro znani) italijanski krogi pri nas in širom po državi izkoristiti primer gestapovskega častnika Priebkeja in zlasti epilog obravnave pred rimskim vojaškim sodiščem za novo obrekovalno gonjo proti Slovencem (in Hrvatom). Gre pravzaprav za poskus, da bi se pripisal zločinstveni značaj celotnemu našemu slovenskemu narodu. To pa moramo ne samo odločno zavrniti, temveč prav tako odločno obsoditi. Povod in pretveza za takšno početje so "fojbe".

Omenjeni krogi zahtevajo, naj se v Rimu zgradi mavzolej ne samo v spomin in trajno obsodbo nacističnih zločinov zoper Jude, temveč tudi v spomin na žrtve "titovskih fojb". Slovenci in Hrvati naj bi vanje metali po vojni in med vojno Italijane iz Istre, kar naj bi sodilo med akcijo "etničnega čiščenja", ki so bile povsem enake nacističnim zločinom proti Judom, torej enake procesu iztrebljanja judovskega naroda. V tej gonji seveda prednjačijo znani prvaki nekaterih ezulskih organizacij in samozvani izvedenec za te zadeve Pirina iz Pordenona.

Zdelo se je najprej, da so izvajanja teh ljudi in krogov očitno na trhljih nogah, saj se je milanski Corriere della Sera 17. t.m. iz njih očitno norčeval. Napisal je namreč, da "za poživitev v turističnem pogledu neuspelega poletja pride prav tudi vzporedno tehtanje fojb in Ardeatinskih jam!"

Toda samo en dan kasneje je milanski dnevnik objavil uvodnik izpod peresa znanega politologa (Ernesto Galli della Loggia), ki je dejansko osvojil stališča omenjenih protislovenskih krogov. To pomeni, da je "fojbe" enačil z etničnim čiščenjem. Poteklo pa je komaj teden dni, ko se je ta isti pisec spet oglasil z uvodnikom v milanskem dnevniku in svoje stališče korenito spremenil. Pohvalil je tržaškega tajnika Demokratične stranke levice (Stelio Spadaro), češ da je pravilno ugotovil, kako je "totalitarna ideologija komunizma pokrivala in opravičevala" jugoslovanske zločine, italijanska levica pa bi morala "končno odstraniti svoje zadrege in svoja zamolčevanja". "Od Lenina do Pol Pota, je napisal Ernesto Galli della Loggia, od množic ruskih kmetov, hladnokrvno prepuščenih pomanjkanju in ob kolektivizaciji zemlje pahnenih v taborišča in torej v smrt, do danes dejansko ni bilo nobene zgodovinske manifestacije komunizma, ki je ne bi spremljali pokoli ljudi, žensk in otrok brez obrambe."

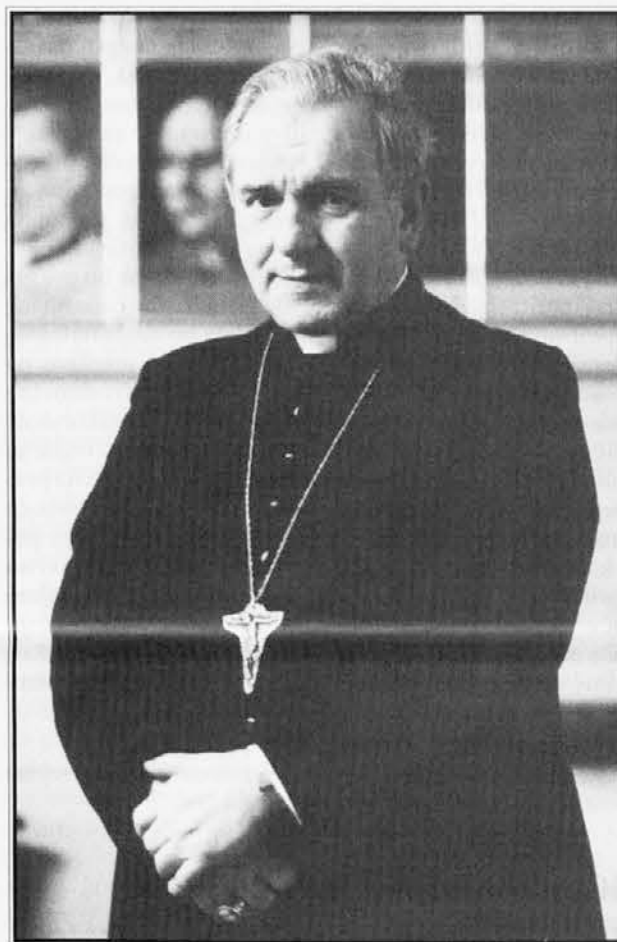
Če izvzamemo primere, ki očitno sodijo v navadni kriminal, je bila tudi pri nas v ozadju celotnega dogajanja "boljševiška revolucija", ki je bila tu v polnem teku že nekaj let (vzporedno ali celo pred bojem zoper okupatorja). Žrtve te revolucije pa niso bili samo Italijani, temveč tudi in najprej nekomunistični Slovenci in Hrvati, ki so prav tako praviloma končali v jamah ali fojbah.

STRAN 2

PREZGODNJA SMRT TRŽAŠKEGA ŠKOFA

MSGR. LOVRENC BELLOMI: PRISTEN KRISTJAN IN ČLOVEK VELIKEGA SRCA

SERGIJ PAHOR

Odpovedalo je telo, njegov duh pa je ostal jasen in je zorel do konca, do mnogo prerane smrti, ki je prehitela njegovo zadnjo voljo posloviti se od mesta, kateremu je posvetil svoja najboljša leta in vse svoje moči, da bi prispeval k duhovni in civilni rasti njegovih ljudi. Lorenzo Bellomi je kot duhovnik in škof imel vedno v ospredju človeka kot posameznika, bil je občutljiv do njegovih potreb in stisk in vedno pripravljen odpustiti, a je bil obenem nič manj občutljiv in skrben spremljevalec družbenega dogajanja, pozoren za etične, socialne, ekonomske in politične probleme skupnosti. Vedno je gledal naprej ter opozarjal, usmerjal, svetoval, tudi opominjal, čeprav je premnogokrat naletel na gluha ušesa, če že ne na žaljivi odklon.

Slovenski verniki tržaške škofije se s težkim srcem poslavljamo od dušnega pastirja, ki nam je bil blizu kot skrben oče, ki je gledal na Slovence kot na enakopravno komponento tržaške škofije in mesta, ki je z nami tudi čustveno sodoživljal našo usodo, se veselil uspehov in se bal prihodnosti. Dolgo se bomo spominjali drobnih dogodkov, ki so označili njegov prihod v Trst, kjer se mu je zdelo samoumevno, da se seznanj s slovenščino še pred posvetitvijo, ali pa prvega obiska v tržaški okolici, ko je segel globoko v žep, da je rešil ekonomsko stisko slovenskega vernika.

Bil je človek velikega intelektualnega formata, ki je

kar naglo spoznal tradicionalno laičnost tržaškega mesta, ni se pa mogel sprijazniti z njegovo zakrnjeno skepso, ki je trdovratno zapirala vrata pred božjo besedo. Čeprav je bil pristen ljudski človek, škof Bellomi ni govoril samo vernikom, pač se je obračal na vse komponente tržaške stvarnosti v prepričanju, da bo lahko prispeval k vseplošni rasti mesta, ki se zaradi lastne sterilnosti odpoveduje prihodnosti. Vsem bodo ostali v spominu Bellomijevi nagovori na dan mestnega zavetnika svetega Justa, v katerih je opozarjal prav na pereče probleme civilne narave.

Kot človek iz ljudstva je globoko čutil socialne probleme in še zlasti probleme delavcev. Vse je presenetil, ko je prvič šel med delavce, v zasedeno tovarno, da jim je ponesel svojo solidarnost in podprl njihove zahteve. Prav tako se danes vsi spominjamo vrednosti njegovega neutrudnega dela za mir, ki je bil očiten že v njegovem pristnem ekumenškem duhu, a je posebej prišel do izraza v njegovem načrtnem usmerjanju italijanske in slovenske komponente tržaške Cerkve v spravo, ki bi obračunala s težko preteklostjo in uvedla pravičnejše odnose ter bi lahko pripomogla tudi do odpiranja mesta vzhodu,

kjer so edine možnosti za njegov razvoj. Prav tako pa mnogi, ki se danes klanjajo pred likom pokojnega škofa, pozabljajo, kako so visoke človekoljubne Bellomijeve besede v najboljšem primeru preslišali, če ne celo odklanjali z obtožbami filosofovanja, ter mu uprizorili nekaj žaljivih gest, ki so globoko ranile njegovo veliko srce. Zaradi tega je trpel in marsikdo, ki ga je poznal, zna povedati, da mu je to skrajšalo življenje.

Tudi tržaški Slovenci nismo vedno prav sprejemali njegovih besed, njegovih spodbud in opozoril ter celo pastoralnih pobud, kakor nismo razumeli njegove stiske, ko mu na primer ob papeževem obisku ni bilo dano, da bi zaradi zunanjih pritiskov ukrepal po lastni volji. Preveč smo stali ob strani in nam je lahko resnično žal, da nismo njegovih besed močnejše podprli, jih osvojili in uresničevali s pravo vne-
mo v skupno dobro nas vseh.

Kljub vsemu pa se delo Lorenza Bellomija v Trstu pozna. Če je res, da ga politični in gospodarski-podjetniški Trst nista hotela razumeti, je tudi res, da je škof s svojo pastoralno zajem v to težko zemljo vrednote, ki kalijo med ljudstvom in bodo še dolgo dajale sadove. Tudi neko kulturno okolje je doumelo njegov nauk in razumelo, da ni pravega napredka brez humanističnega krščanstva, ki ga je tržaški škof vneto in z veliko prizadevnostjo zastopal. Prihodnost bo nedvomno pokazala, kako bogate sledove pušča za sabo duhovnik in škof Lovrenc, pristen kristjan in človek velikega srca.

03 intervju
SERGIJ PAHOR

PRED DNEVI NAS JE ZAPUSTIL TRŽAŠKI ŠKOF MSGR. LOVRENC BELLOMI, dobri pastir svojih vernikov in svetla kašipot vsem, ki so v odprtosti, dialogu in resničnem krščanskem sožitju videli prave smernice za življenje in delovanje na tem izpostavljenem področju.

Ohranili ga bomo v hvaležnem spominu in izražamo svoje globoko sožalje tržaški Cerkvi za bolečo izgubo.

Zadruga Goriška Mohorjeva, Uredništvo in uprava Novega glasa

04 Danijel Devetak
E. OLIVERO: PRIJATELJ NAJREVNEJŠIH OTROK

07 D.L.
KAKO JE POGODBO UPRAVIČIL STALIN

07 Davorin Devetak
53. BENEŠKI FILMSKI FESTIVAL

08 Ivan Žerjal
SPOMIN NA ŠKOFA BELLOMIJA

10 Iva Koršič
POLETNO SREDIŠČE "ŠTANDREŽ"

12 Drago Legiša
SPOMIN NA IZIDORJA PREDANA

SVET OKROG NAS

FOJBE, VELIKA PREIZKUŠNJA
TUDI ZA MANJŠINO

JANEZ POVŠE

Dejstvo je, da so ideologije padle v berlinskem zidu zato, ker je nastopilo obdobje na višji ravni človečnosti. Novo obdobje zaradi tega vse bolj odkriva tisto preteklost, ki je obeležila celotno povojno obdobje in se je pričela prav z drugo svetovno vojno in njenim zaključkom. Na ramena premaganega fašizma se je zgrnila celotna obsodba vsega tistega strašnega v človeku, kar ni bilo tuje niti levi ideologiji, se pravi komunizmu. V deželah real-socializma je zaradi tega prišlo do črno-belega opredeljevanja dogodkov, izpostavljanja vsega, kar je povzročil fašizem, ter prikrievanja tistega, kar je bilo storjenega na lastni strani. Kar je še usodnejše, so se praktično vse družbe vzhodne Evrope po tem ključu načrtno razdelile v dva dela: tisti, ki so bili za revolucijo, so bili logično večvredni, vsi drugi manjvredni. To se je nadaljevalo do dandanašnjih dni, ko tovrstna politika skrbi v prvi vrsti seveda za žive ter tako imenovano večvrednost in manjvrednost zaslužnejših in krivih,

zaradi česar povičuje le svoje žrtve, o drugih pa govori šele sedaj, ko je v to prisiljena.

Novo obdobje je postavilo človeško vprašanje tudi vsem manjšinam, ki so padle pod vpliv real-socialistične vizije sveta. Vprašanje te vrste, v najnovejšem času vprašanje fojb, morajo zato manjšine nujno razrešiti, po možnosti v prid svoje celotne narodnostne skupnosti. Novo obdobje zahteva višjo etično raven in opozarja na enakovrednost vseh mrtvih, vseh žrtev. Enakovrednost vseh žrtev pa zahteva enakovrednost živih tukaj in sedaj. Znašli smo se torej znotraj izjemno pomembnega trenutka, ko morata človečnost in človeško razumevanje zgodovine narekovati sedanja politična stališča. Velik del italijanske levice je končno prepoznal, da z nerazrešenim vprašanjem fojb, ki se še kako tičejo živih, ne more v prihodnost. In temu je mogoče v celoti pritrditi. Tudi naša manjšina bi se morala v vsej svoji celovitosti dokopati do tega stališča, z mirno presojo in iskreno

človečnostjo. Kot manjšina ne bi smela tvegati vztrajanja na pogledih, ki v bistvu želijo ohranjevati povojno ideološko obdobje. Kot rečeno, pomeni dandanes ideologija klavren poskus vzdrževati razdelitev družbe v večvredne in manjvredne posameznike, kar je seveda nevzdržno. Ni nobenih razlogov, da ne bi verjeli v veliko človeško moč manjšine, ki bi morala biti prva med sosednjima narodoma, ki bi ponudila ključ za zblizanje, razumevanje med ljudmi prav v točki odpravljanja tistega razmišljanja, ki še vedno ohranja notranje razdelitve in zunanje razdalje. V kolikor manjšina človeškega razumevanja zgodovine in sedanjosti ne bo sposobna ali pa se bo do njega dokopala z zamudo, se bo pričela ostro obračati v času nazaj; poglobila bo svojo notranjo razcepljenost, medtem pa bodo ostale narodnostne skupnosti smelo zakorakale v novo prihodnost. Fojbe so torej izjemno zahtevna preizkušnja in ni jih mogoče preslepiti z nikakršnim politikanstvom. S primerno človečnostjo, priznanjem vseh žrtev in enakovrednosti vseh živih pa brez težav, sebi in vsem drugim vzajemno pomoč.

KAJ SE BO ZGODILO
15. SEPTEMBRA?

Mnoge italijanske politike je pred dnevi naravnost presenetil predsednik družbe FIAT Romiti, ko je dejal, da bi Italija končno lahko počakala z izpolnjevanjem pogodbe, sklenjene leta 1991 v Maastrichtu.

Ta namreč pedvideva, da bodo države članice Evropske zveze na začetku leta 1999 imele skupno valuto. Omenjena pogodba pa je določila zelo stroge pogoje za vsako državo, ki hoče uvesti enotno valuto. Pogodba v bistvu zahteva, naj ima vsaka država povsem zdravo gospodarstvo. Inflacija ne sme presegati natanačno določene meje, kar velja tudi za razmerje med javnim primanjkljajem in BNP (bruto notranjim proizvodom). Znano je, da Italija še zdaleč ne izpolnjuje teh dveh pogojev in bi bili potrebni naravnost drastični ukrepi, če bi hotela zlasti zmanjšati ogromni javni primanjkljaj.

Romiti je dejal, da je danes v Italiji še najbolj aktualno vprašanje brezposelnosti, saj je brez dela nad 12 odstotkov delovne sile, stanje pa se bo gotovo še poslabšalo, če ne bo ustreznih protiukrepev. Večina politikov je Romitijeva izvajanja,

kar zadeva enotno evropsko valuto, zavrnila, češ da bi se Italija kratkoma izločila iz Evrope, če ne bi spoštovala obveznosti iz Maastrichta.

Nadaljuje se tudi polemika v zvezi z napovedjo glavnega tajnika Severne lige Bossija, da bodo 15. septembra velika zborovanja ob Padu in da bo Severna liga ob tej priložnosti slavila rojstvo tako imenovane Padanije, kar bi pomenilo odcepitev Severa od ostalega italijanskega državnega ozemlja. Nekateri politiki zato zahtevajo, naj proti Bossiju in njegovim pristašem nastopijo orožniki, češ da je treba za

vsako ceno skrbeti za spoštovanje republiške ustave in zakonov na splošno. Marsikdo pa takšen nastop odločno zavrača. Med njimi je tudi bivši predsednik republike Cossiga, ki je takole dejal: "Hudo napako bi naredili, če bi mobilizirali orožnike. Bolj me skrbi dejstvo, da Bossi ni prejel političnega odgovora. Glede vprašanja federalizma se v Rimu iz njega norčujejo. V prestolnici se sploh ne zavedajo resnosti vprašanja Severa. Dobro naj si zapomnijo, da ge za resnično politično, etično in ustavno oz. institucionalno krizo, ki se je nisva izmislila ne jaz ne Bossi." Cossiga se tudi ne zadovoljuje z ustanovitvijo parlamentarne dvodomne komisije in meni, da bi bilo najbolje, če bi izvolili ustavodajno zbornico, kajti tako resnega problema, kot je federalna ureditev države, ne moremo rešiti brez korenitih sprememb same ustave.

Nova visoka šola za menagement v Kopru

Z letošnjo jesenjo bo zaživela nova Visoka šola za menagement v Kopru. Po novem zakonu o visokem šolstvu je možno ustanavljati take šole, v katerih traja izobraževanje tri leta in absolventski staž (eno leto) ter pridobijo kandidati visokošolsko izobrazbo (stopnja VII). Temeljni cilji programa so izobraževanje in usposabljanje srednjega vodstvenega kadra, da obvlada interdisciplinarno znanja, ki so potrebna za načrtovanje, vodenje in izvajanje del s področja ekonomsko-poslovnih, pravnih in humanističnih ved.

IZ MANJŠINSKEGA SVETA

JEZIK V DOLINI AOSTA

Za preživetje in ohranitev neke narodne skupnosti, posebno manjšinske, je gotovo eden od najpomembnejših dejavnikov prav jezik.

Vloga jezika se kaže tako navznoter kot navzven. Navznoter se kaže v osebni in subjektivni uporabi tega osnovnega komunikacijskega sredstva, navzven pa je vidna v družbeni uporabi in s tem manifestira svoje osnovne nacionalne individualnosti.

V zadnji julijski številki je valdostanski tednik *Le Pouppe Valdôtaine* priobčil zanimivo razmišljanje o vlogi obeh jezikov v Dolini Aosta, t.j. italijanskega in francoskega.

Predvsem avtor članka poudarja, da je po samem italijanskem zakonu (deželni statut Doline Aoste) francoski jezik, ki je jezik prebivalstva, enakopraven z italijanskim jezikom. Iz tega pa izhaja nekaj zaključkov, ki so lahko predmet resnega razmišljanja za vse dobromislečje, tudi za samo italijansko govorečo skupnost Doline.

Pri tem se jasno kaže odnos do vloge obeh jezikov v tej avtonomni deželi s posebnim statutom, v katerem je zagotovljena polna enakopravnost dveh jezi-

kov. Tako lahko ugotovimo, da se je postopno oblikoval pojem svojkega jezika (v tem primeru italijanskega), ki naj bi bil najprej skupen jezik (*langue commune*) kot sredstvo za komunikacijo med obema jezikovnima skupnostima. In to je tudi naravno! Manj naravno pa je, da bi postala italijansčina edini jezik (*langue unique*) v Dolini, kot bi to želeli razni nacionalistični pristaši.

Problem jezika na narodnostno mešanih področjih je seveda vedno kočljiv. Treba pa je najti pravo mero in tudi poiskati možne sprejemljive točke. To si pisec članka tako predstavlja (s strani le italijansko govorečega prebivalca Doline):

"Ne govorim in ne mislim uporabljati francoskega jezika, vendar se borim in se

bom boril za to, da bo ta obstajal in se razvijal v Dolini Aosta." Zelo lapidarna in posrečena misel o jezikovnem sožitju na tem področju.

Ali je kaj podobnega tudi pri nas? Gotovo je italijanski jezik tudi za Slovence v naši deželi skupen v sporazumevanju in občejanju, ne sme pa biti edini. V tem smislu se tudi določeno število italijanskih državljanov uči in privaja našemu jeziku, čeprav večina ostaja pri svojem. Za vse to pa in za nadaljnji razvoj našega jezika se moramo boriti najprej sami. Po drugi strani pa pričakujemo tudi od države, da končno le uzakoni tudi javno pravico uradne rabe slovenščine, kar bi nedvomno le utrdilo položaj manjšinskega jezika in njegovo mesto v širšem deželnem okviru.

A.B.

Srečanje SVP-UP v Aosti

Konec julija sta se v Aosti srečali delegaciji Südtiroler Volkspartei (SVP) in Union Valdôtaine (UV). Srečanje je imelo za namen okrepitev odnosov in sodelovanja med obema največjima manjšinskima strankama alpskega loka. Na srečanju so med drugimi nastopili voditelji obeh strank, Bregger in Perrin, nato predsednika deželne vlade iz Aoste Vierrin in pokrajinske vlade iz Bocna Durwalder ter poslanca v rimskem parlamentu Zeller (SVP) in Caveri (UV).

S 1. STRANI

POLITIČNO IZRABLJANJE MRTVIH

Prav v tej številki Novega glasa objavljamo Stalinov tajni govor na zasedanju politbiroja CK KP Sovjetske zveze na predvečer druge svetovne vojne. Iz tega govora pa jasno izhaja, da je bil glavni cilj celotne politike Sovjetske zveze boljševiška revolucija v Evropi. Etnično čiščenje nima s tem nobenega opravka, kar pri nas med drugim zgovorno dokazuje obstoj italijanskih enot znotraj jugoslovanske partizanske vojske; obstajala je poleg tega tudi italijanska politična organizacija, ustanovljena na pobudo jugoslovanskih komunističnih oblastnikov že med vojno. In sinovi ali vnuki tedanjih voditeljev te politične organizacije so še danes aktivni v Uniji Italijanov!

Podpisani živim od rojstva - torej 70 let - v devinsko-nabrežinski občini in lahko z gotovostjo napišem tole: po kapitulaciji Italije septembra leta 1943 do konca vojne in odhoda partizanskih enot na začetku junija leta 1945 se nobenemu domačinu - Italijanu ni skrivil niti las, čeprav so bili med njimi tudi fašisti. Prav dobro pa vem, da je v tem obdobju svoja življenja tragično končalo v kraških jamah najmanj sedem domačinov - Slovencev. Četrtna prebivalcev te občine je tedaj bila po narodnosti italijanska.

Nobenega etničnega čiščenja torej, ampak le zločini, ki jih je "totalitarna ideologija komunizma" ne samo "pokrivala in opravičevala", temveč tudi porodila.

NOVI
GLASUREDNIŠTVO
IN UPRAVA:

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18

TEL 0481 / 533177

FAX 0481 / 536978

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3

TEL 040 / 365473

FAX 040 / 775419

GLAVNI UREDNIK: ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO LEGIŠA

IZDAJATELJ: ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA, PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN
REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

LOGOTIP, KONCEPT: KREA DESIGN AGENCY S.R.L. / GORICA

TISK: TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA: ITALIJA IN SLOVENIJA 60.000,

INOZEMSTVO 90.000 LIR, ZRAČNA POŠTA 110.000 LIR

POŠTNI TEKOČI RAČUN: 10647493

CENA OGLASOV: PO DOGOVORU

FC

INTERVJU / SERGIJ PAHOR

XXXI. ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 96 - ISKANJE SLOVENSKE IDENTITETE

JURIJ PALJK

Konec meseca avgusta se bodo na Opčinah pričeli 31. študijski dnevi Draga 96, ki ves čas potekajo v organizaciji Društva slovenskih izobražencev. Med dolgoletnimi organizatorji Drage je tudi časnikar in kulturni delavec Sergij Pahor, ki smo ga zaprosili za pogovor.

Že od samih začetkov je bila ambicija Drage biti v samem središču treh Slovenij: zamejske, matične in zdomske. V kolikšni meri se vam je posrečila ta zamisel?

Tej ambiciji smo skušali zadostiti tako z izbiro tem kot predavateljev, ki so na splošno - čeprav ne vedno - razumeli, kaj smo želeli mi in kaj je narekoval splošni slovenski trenutek. Priznanj pri opravljanju te naloge smo bili deležni od vseh strani, čeprav niso manjkale kritike, ki so bile povečini ideološko in politično obarvane. Odločali smo se povsem svobodno in tudi predavateljev nismo nikoli pogojevali ali kakorkoli usmerjali.

Po padcu berlinskega zidu in osamosvojitvi Slovenije je obstajala velika nevarnost, da bo Draga izgubila svojo aktualnost in svoj čar. Poleg tega pa je bila tudi nevarnost, da bi Draga postala samo še eno javno prizorišče več, na katerem se

obravnavala žgoča vseslovenska tematika. Pa vendar Draga še vedno živi. Je po Vašem mnenju to samo zaradi tradicije ali pa si je Draga že priborila v slovenskem kulturnem dogajanju tako mesto, da je ni mogoče zamenjati?

Pričakovali smo, da bodo po demokratizaciji in osamosvojitvi nastale po vsej Sloveniji podobne pobude, ker smo prepričani, da Draga izpolnjuje neko vrzel, ki je v času komunističnega režima ni bilo mogoče napolniti zaradi pomanjkanja resnične svobode. Toda dolgoletna diktatura je skupaj s potrošništvom spravila množice v stanje globoke politične apatije, kakor da bi večina ne verjela v možnost napredka. Tako ostaja Draga v slovenskem svetu skoro osamljen pojav. Za to nam je resnično žal, ker pomeni, da Slovenci ne radi diskutiramo o skupnih zadevah.

Če pregledamo tridesetletno delovanje Drage, vidimo, da ste se organizatorji vedno zavzemali za krščanski etos, krščanski

humanizem, ki je bil, vsaj v matični Sloveniji, dolgo potisnjen v ozadje, bote izrinjen iz javnega življenja. Mislite s to tematiko nadaljevati?

Laične utopije so propadle, človek pa utopijo potrebuje, zato si nekateri že prizadevajo, da bi oživili utopijo socializma. Morda se jim bo to tudi posrečilo, ker nimajo več stvarnih modelov, ki so s svojo prakso spravljal ideje na laž. Krščanstvo pa hoče - prej kot množice - reševati posameznika. Tega pa je treba pridobivati vsakega posebej. Zato je dela še na pretek.

Če pregledamo trideset let delovanja Drage, takoj opazimo, da je bil na predavanjih dan vedno velik poudarek humanističnemu in narodnostnemu reševanju

slovenskih težav, manj pa je bilo predavateljev z gospodarskega področja. Boste v bodoče morda dali več poudarka reševanju stvarnih težav slovenskega naroda?

Gospodarskim temam smo se do 90-ih let skoro izogibali, ker med svobodnim trgom in dirigiranim gospodarstvom skoro ni bila možna govorica. To sta bila dva različna svetova in ni imelo smisla ju spravljal skupaj. Tudi sedaj, v takoj imenovani tranziciji, še ni jasno, kateri pogledi bodo prevladali in do kakšne mere bo Slovenija lahko postala socialna država. Gospodarska vprašanja manjšine pa so stvar posameznikov ali interesnih skupin, o katerih se govori, le ko je treba podjetja reševati iz zagat.

Letošnja Draga bo namenjena slovenski identiteti in sploh iskanju slovenske identitete. Zakaj ste se odločili za to temo?

Zdaj - ko smo dobili lastno državo - odkrivamo, da je treba Slovincem utrditi tudi nacionalno identiteto. Tudi to je posledica medlosti prejšnjega režima, ki je zelo šibko branil resnične nacionalne interese Slovincem. O tem bi lahko veliko govorili in bi tudi morali govoriti, ker bodo posledice dolgotrajne in do neke mere nepopravljive. Toliko bolj je to vprašanje po-

membno v našem, manjšinskem prostoru, kjer smo izpostavljeni raznim oblikam asimilacije. Prav zadnje čase pa vse bolj radi govorimo o multikulturalnosti kot nujni komponenti našega individualnega in socialnega življenja. Mi bi radi s postavljenimi temami prispevali k razčiščenju teh vprašanj, ki so lahko tudi usodna za manjšino, kot je naša.

Bi nam lahko predstavili predavatelje in teme njihovih najavljene posegov?

O identiteti in multikulturalnosti bodo govorili prvi trije predavatelji - prof. Pavle Merkù in dr. Pavel Fonda sta domačina in bosta govorila iz lastnega izkustva in profesionalnih dognanj, dr. Mišo Jezernik pa je znan sodelavec Nove revije, kot sociolog pa je sodeloval v številnih mednarodnih ustanovah in si je pridobil veliko izkušenj po svetu. V nedeljo dopoldne bo predaval Jakov Jukič, hrvaški sociolog, vnet utemeljevalec zavzetosti kristjanov v javnem življenju, kar je danes toliko bolj

potrebno v trenutku skoro popolne odsotnosti vrednot v svetu. Draga 96 bo doživela višek v nedeljo popoldne, ko bo govoril predsednik slovenskega ustavnega sodišča dr. Peter Jambrek, ki bo predstavil slovenski nacionalni program.

Tudi Slovenci v Italiji smo priče velikim družbenim spremembam in tudi Draga ne more mimo njih. Nameravate v bodoče posvetiti več pozornosti konkretnim težavam Slovincem?

Družbene spremembe v svetu bodo prej ali slej prizadele tudi Slovence. Demografsko vprašanje, ki zdaj pesti Italijo, je že dolgo pereče za Slovenijo in njene manjšine. Zelo konkretna vprašanja, kot npr. politična enotnost, pa bi bila v Dragi vprašljiva, ker so za reševanje takih problemov poklicani politiki. Vprašanje šolske politike pa se križa z državnimi pristojnostmi. Morda bomo kdaj ugriznili tudi v taka jabolka.

SPREMEMBE V SPOREDU DRAGE 96

Vrstni red študijskih dni Draga 96 je doživel nekatere spremembe, in sicer v soboto in nedeljo.

Petek, 30. avgusta: ob 17. uri: predstavitev letošnje Drage; ob 17.30: prof. Pavle Merkù: *Slovenščina, matica naše narodne identitete*. **Sobota, 31. avgusta:** ob 16. uri otvoritev, nato: Jakov Jukič: *Krščanstvo in Cerkev v postmoderni kulturi*. **Nedelja, 1. septembra:** ob 10.30: dr. Peter Jambrek: *Slovenski nacionalni program*; ob 16. uri: dr. Pavel Fonda: *Multikulturalnost - Dileme neke manjšine*; ob 17.30: dr. Mišo Jezernik: *Multikulturalnost ali interkulturalnost*. V nedeljo, 1. septembra, bo ob 9. uri na prireditvenem prostoru skupna maša, ki jo bo daroval mag. Peter Kvaternik.

PISMO / PROF. JOŽE VELIKONJA

"LOČITI MORAMO STRANKARSKO MANEVRIANJE OD DRŽAVNIŠKEGA"

Dragi urednik,

Novi glas me redno doseže in ga z zanimanjem prebiram. Vsekakor moram čestitati k lepi obliki in nadvse pestri vsebini. Zame je list informativen in bolj pester kot podobni časopisi iz slovenske države. Morda tudi zato, ker med sodelavci najdem imena svojih znancev. Tako se pač zgodi, da jih imam več med tržaškimi in goriškimi delavci kot med ljubljanskimi politikanti.

Pišem ti iz dveh razlogov: najprej, da poravnam račun za pošiljanje lista. Prosim Te, da plačilo posreduješ na pravi naslov.

Drugo je tole kratko sporočilo, bolj dodatek kot popravek objavljenega razgovora s Hilarijem Rolihom,

ki je izšel v listu 18. julija 1996. Njegov opis letošnjih predsedniških volitev v ZDA lahko da pristransko podobo o tem, kam se nagibajo ameriški Slovenci.

Stara emigracija je bila trdno na strani demokratov, predvsem zaradi socialnih programov Roosevelta in tradicije delavskih unij ter njihovih povezav s političnim življenjem. Povojna emigracija je deljena. Zaradi antikomunizma, ki ga ima v programu republikanska stranka, in zaradi gospodarskega "laissez faire", ki ga enačijo z demokracijo, je precej povojnih emigrantov objelo republikansko stranko. V Clevelandu so se naslonili na republikansko mestno upravo in posebno v času republikanskih županov - med njimi

republikanca Voinovicha - okrepili položaje v mestu. Samo tako se je lahko zgodilo, da je bila v Clevelandu letošnja proslava slovenske samostojnosti spremenjena v volilni shod republikanskega kandidata Dola.

Predvidevanja volilnih izidov so tvegana, vendar je zelo malo izglelov, da bodo na novembrskih volitvah republikanci zasedli Belo hišo. Ne zaradi popularnosti predsednika Clintona, ampak zaradi neuspešnosti njegovega republikanskega tekmeca in njihovih programov. V glavnem soglašam z opisom, ki ga nakuže inž. Rolih, vendar prezre rastoči socialni razkol med bogato in revno Ameriko. Vsi dosedanja posegi, bodisi države bodisi privatnih ustanov, niso mogli odpraviti ali vsaj omiliti so-

cialnih razlik. Republikanci zagovarjajo, da bodo svobodne gospodarske silnice rešile ne samo gospodarskih, ampak tudi socialne probleme. Demokrati pa trdijo, da brez državnih posegov ne more priti do boljšega razmerja. Posegi države, ki so v evropskih državah običajni, so v Ameriki označeni kot vdiranje socializma in zato za marsikoga nesprejemljivi. Za republikance tudi demokracija pomeni predvsem svobodno tržno gospodarstvo, pa naj bo s tem povezana zaščita človeških pravic ali ne. Zanje je bolj pomembna pravica svobodnega investiranja kot zaščita preganjanj manjšin.

Ameriškim Slovincem pa ne koristi, če se vežejo na eno ali drugo stranko. To se jasno vidi v sedanjih dobah demokratičnega predsedništva, v katerem naslon na republikance potisne v "opozicijo" Slovence in preko njih tudi Slovenijo. Ker bo dokaj verjetno predsed-

nik Clinton ponovno izvoljen, bodo Slovenci in tudi Slovenija potisnjeni v ozadje še za naslednja štiri leta. Za utrditev slovenske državnosti je nujno, da v mišljenju in konkretnih posegih ločimo strankarsko manevriranje od državniškega utrjevanja. To velja za slovensko državo, za zamejsko politično delo in tudi za delo v izseljenstvu. Koristi, ki se dosežejo s strankarskimi povezavami, veljajo samo toliko časa, dokler so iste stranke na vodilnih mestih. Kakor hitro so zamenjane, izhlapijo koristni dogovori v nejasno meglico. Kakor to velja za odnose med Slovenijo in Italijo, velja podobno za slovensko naslanjanje na republikansko stranko v Združenih državah.

Prav lepe pozdrave Tebi in vsem Tvojim.

- JOŽE VELIKONJA
26. JULIJA 1996

Iz ZDA se je z daljšim pismom oglasil prof. Jože Velikonja. Po drugi svetovni vojni je več let poučeval na slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu. V Ameriki je nadaljeval profesorski poklic, in sicer na eni tamkajšnjih univerz. Vedno se je zanimal za dogajanje pri nas in v Sloveniji ter hkrati boljše spremljal dogodke v Ameriki, kar med drugim jasno izhaja iz njegovega zadnjega pisma.

S prof. Radom Lenčkom sta lani poskrbela za novo, izpopolnjeno izdajo zanimive in pomembne publikacije z naslovom "Who is who", v kateri so omenjeni ljudje slovenskega porekla, ki so se v Ameriki uveljavili na raznih področjih.

Iz pisma prof. J. Velikonje objavljamo dele, ki obravnavajo aktualne dogodke. Hkrati se mu zahvaljujemo za laskavo oceno našega časopisa. - URED.

ERNESTO OLIVERO / INTERVJU

ZA UPANJE, MIR, OTROKE

DANIJELE DEVETAK

Danes redkokdo govori o družbeni pravičnosti, o zadnjih, o malih... Vi ste ena teh redkih oseb in zato ste zame privlačni in na neki način "nalegljivi". Zakaj se danes govori tako malo o šibkejših?

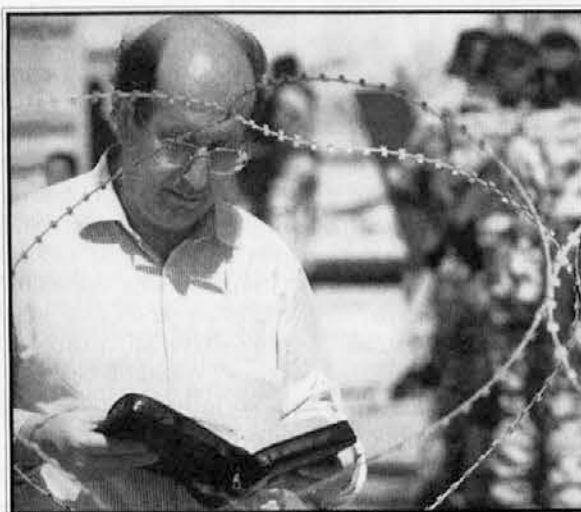
Žal je zelo preprosto: kdor se ne sreča z Bogom, se ne sreča z revnejšimi in šibkejšimi. Kvečjemu se z njimi sreča prek jeze in pridig. Kdor sreča Boga, neposredno sreča šibkejšo osebo; le-te se najdejo marsikje, včasih tudi med bogatimi... Kdor sreča Boga, se sam postavi v njegovo optiko: Bog ljubi na poseben način najrevnejše, zapuščene otroke, bolne z aidsom, izločene. Danes se o tem dosti ne govori, ker mnogi ljudje nočejo srečati Boga; kajti kdor se sreča z Bogom, spozna tudi svoje meje, obenem pa odkrije svojo veličino, veličino, ki jo Bog lahko uresniči v njegovem življenju.

Mislim, da je v našem srcu toliko obrazov oseb, potrebnih pomoči, ker je srečanje z Bogom za nas zares resnično in ga moramo stalno obnavljati. To je sicer težko; toda bolj so stvari težke, bolj so od Boga...

Vaši veliki prijatelji so papež Janez Pavel II., fratre Roger, mati Terezija iz Kalkute, Abbé Pierre, Helder Camara, brazilski škof Luciano Mendes de Almeida in mnogi drugi preroki ter "živeči svetniki". Kako se lahko danes konkretno živi "revolucija po upanju in služnja po nauku teh velikih učiteljev?"

Sem tudi velik prijatelj številnih mladih, številnih revežev, oseb, ki jih nihče ne pozna. Sem pa res tudi prijatelj teh velikih oseb. Že od mladih let sem poznal nekatere velike osebe. Poleg

Ernesto Olivero, zaljubljen v Boga in ljudi, družinski oče, upokojeni bančnik iz Turina, zasleduje velike sanje: odpraviti s sveta lakoto in krivice, pomagati mladim, da najdejo življenjske ideale. Na njegovih vratih piše: "Vstopi, ne da bi trkal!" S pomočjo prijateljev je spremenil stari turinski vojaški arzenal v Arzenal miru, kamor sprejemajo pomoči potrebne. Ustanovil je "bratovščino upanja", red posvečenih deklet in fantov, ki širijo oznanilo po svetu, kjer hoče Gospod. Z radikalnostjo evangelija se bojujejo na frontah, kjer je najbolj teptano človeško dostojanstvo: v Ruandi, Somali, Libanonu, Braziliji... V kratkem bo Olivero na povabilo nekega generala govoril o miru vojakom v Sarajevu. Njegovo kandiduro za prejem Nobelove nagrade za mir so med drugimi podprli mati Terezija iz Kalkute, rektor turinske univerze, libanonski predsednik, filozof Norberto Bobbio, kard. Carlo Maria Martini, odv. Giovanni Agnelli.

omenjenih sta bila zame velika prijatelja tudi Giorgio La Pira in kard. Michele Pellegrino. Vedno mi je bilo zelo všeč, da so vsi ti imeli isto značilnost: mnogi od teh so bili resnično zaljubljeni v Jezusa. Naučili so me nekaj zame pomembnega: če se tudi jaz zaljubim v Jezusa, bom delal to, kar je Jezusu všeč, da delam. Od zmeraj sem čutil to: ni nikakršne razlike med Indijancem, južnim Američanom, Francozom... Kdor resnično ljubi Jezusa, kdor se res prepusti Bogu, v vseh časih postane ne velik, ampak to, kar je Bog hotel, da postane.

Leta 1964 ste v Turinu ustanovili Sermig (Servizio Missionario Giovani), "bratovščino upanja", prek katere ste do sedaj konkretno pomagali že milijonom potrebnih oseb v Italiji in s tisočimi razvojnimi načrti po svetu. Vse to - mislim - je sad molitve in globoke duhovnosti. Kontemplacija in delo sta za vas neločljiva...

Velika skrivnost in milost, ki nam ju je dal Gospod odkriti, sta bili prav v tem: v težkih trenutkih (npr. v letih 1968-70), ko so mnogi zapuščali duhovnost, Jezusa, Cerkve ali so sprejemali samo to, kar je bilo privlačnejšega, smo pravzaprav sklenili stavo: bili smo prepričani, da je pomembno ostati združeni s Kristusom, da je to globok

smisel življenja. Če pa smo hoteli ostati združeni z Jezusom, smo morali stopiti v njegovo srce; in njegovo srce moli. Kako moremo ne posnemati Jezusa? Kako moremo mi, krhki ljudje, misliti, da zmremo kaj brez molitve? Jezus sam ni mogel biti brez molitve... Za nas je bilo to otroško razumsko sklepanje, ki nas je do sedaj spremljalo in z vsem srcem upam, da nas bo spremljalo vedno. Samo molitev lahko privede do dejanja, odpre pot v srce človeka, da lahko razume njegove težave, ki niso vedno le materialne; lahko gre za duhovne težave, za greh... Kdor pozna greh, pozna tudi milost; in kdor pozna milost, ima tiho željo, da bi milost vsi spoznali, kajti le-ta je ključ za vse.

Kateri bi lahko bil primeren način za pomoč ubogim, ki ni samo miloščina?

Kdor se je srečal z Gospodom, je besedo "miloščina" že odpravil. Mi sami moramo postati revnejši, razumeti moramo, katere odvečne stvari moramo odpraviti iz svojega življenja. Mi sami moramo bolj uporabljati razum, tehniko, postati moramo pravičnejši. Karkoli bomo naredili, se bo tedaj pravičnost razširila tam, kjer delujemo. Prav v tem sta lepota in revolucija tega vprašanja. Seveda je pravičnost zahtevati preobrazbo strukture; toda če se ne spremenijo osebe, ne more nobena sveta struktura spremeniti ne-svetih oseb v svete... Če se mi spremenimo, se spremenijo veliki. Kot zaklad moramo čuvati spoznanja in napake iz preteklosti, da bi se te ne ponavljale.

Na enak način sprejemate visoke politične osebnosti in jetnike,

škofe in zasvojene in prostitutke. Kateri je vaš ključ za odprt in konstruktiven dialog med različnimi, tudi z neverniki?

Tudi to je pomembno in obenem preprosto: tukaj sprejemamo kralje in cesarje. Čisti v srcu vedo, da jih sprejemamo ne zato, ker bi nam bil všeč njihov denar, ampak zato, ker so možje in žene. Hiša duhovnosti, kot je Arzenal miru, mora biti samostan, odprt 24 ur na 24. Kdor ima čisto srce, opazi, da so pri nas privilegirani zadnji, ubogi, tisti, ki jih nihče ne mara. Z njimi se gnetemo in sanjamo nov svet, ki se počasi uresničuje v mnogih spremenjenih situacijah. Ključ za dialog z različnimi, tudi neverniki, je preprost. Če verujem, sem spremenjen. Če res molim, dialog lahko poteka s katerokoli osebo dobre volje. Brez tega je dialog fiktiven, iskanje oblasti, dialog, v katerem se dva hroma vzajemno podpirata, a bosta oba padla. Bolj smo resnični, bolj je resnica prisotna okoli nas; bolj je Bog v nas, večja je želja poznati in delati, da drugi spoznajo Boga. On mora biti središče vsega.

Pred nekaj leti vam je papež podelil poslanstvo biti "zvest prijatelj vseh zapuščenih otrok". Kateri je glavni cilj prisotnosti Sermiga v Braziliji?

Celemu svetu bi radi povedali, da otroci niso problem. So rešitev tolikih problemov egoizma ljudi. Radi bi povedali, da desetine in desetine milijonov otrok živijo po cestah celega sveta; da se otroci uporabljajo za razvade, mamila, ilegalne presaditve organov ipd. Ves svet bi se moral resno zamisliti v to in bi moral razumeti, da zapuščeni otroci trkajo na vest vsakogar izmed nas. Brazilijo smo izbrali zato, ker je država po tradiciji katoliška in je od zgodovine podedovala nepravično suženjstvo. Zaradi notranjih problemov, suše, velikih razdalj, nepravično razdeljene zemlje se je Bra-

zilija znašla s tem velikim problemom zapuščenih otrok, ki živijo po cestah. Tam delujemo skoraj deset let, pomagali smo že 100.000 otrokom, izvedli smo 100 načrtov. Z vsem srcem in razumom skušamo ukrepati, da se težnja spremeni. Otroke postavljamo na prvo mesto; sprejemamo jih v hiše, kjer jim lahko nudimo hrano, zdravstveno pomoč, možnost študija, sprejemamo jih v majhne družine. Tam doživljamo veliko pustolovščino: krajevna vlada nam je podelila velik dom priseljencev, skozi katerega je šlo milijone in milijone Italijanov in drugih priseljencev. Prosili so nas, da bi znotraj te strukture zgradili Arzenal upanja. V tem arzenalu se posvečamo predvsem najrevnejšim v São Paulu, in sicer tistim, ki ponoči nimajo kam iti spat, in otrokom. V pričakovanju, da bi otrokom nudili boljše pogoje, jih sprejemamo, kot moremo. Nekatere smo pobrali iz smeti, otroke, ki so resnično zapuščeni, otroke, ki so pri nekaj mesecih ali letih polni hudobije, ker niso nikdar imeli v rokah igrače, nikdar niso imeli nikogar, ki bi jih pobožal. Naredili bomo vse, kar je v naših močeh, da bi jim to vrnil; tako povrnemo Bogu prek otrok mnogo tega, kar smo sami prejeli. Upam in mislim, da se bo v Braziliji rodilo nekaj zelo lepega za vse človeštvo; prepričan sem, da bo vseč tudi Gospodu.

Ko bi mogli spregovoriti mladim po vsem svetu, kaj bi jim povedali?

Svet se do sedaj ni spremenil, ker mladi niso živeli kot mladi. Vedejo se kot stari, tarnajo, sprejeli so sadove blaginje, kot so mamila, spolnost, ne-življenje. Kdor ljubi Boga, ima njegova leta; mislim, da Bog ni star. Mladi morajo obnavljati svet in za to tudi plačevati; kdor stvari spreminja, mora tudi plačati več kot drugi. Potem sicer lahko pridobi več kot drugi... Mladi, bodite mladi!

V BURUNDIJU NAPETOSTI IN NASILJE NARAŠČAJO

Kot je znano, je pred kratkim z vojaškim udarom prišel na oblast major Tutsijev Pierre Buyoya. 25. julija letos je le-ta z udarom namreč zamenjal predsednika Sylvestra Ntibantunganyo, ki je bil hutujske narodnosti in torej predstavnik večinskega naroda v Burundiju. Tutsiji, ki so v manjšini, pa kontrolirajo vojsko, ki je sedaj na oblasti, in izvajajo genocid nad večinskim hutujskim narodom. Da so se stvari zelo zaostrele v Burundiju, priča tudi podatek, ki smo ga prejeli prejšnji teden in govori o tem, da namerava mednarodna dobrodelna organiza-

cija UNICEF prekiniti z delovanjem v Burundiju, ker njihovi zdravniki in medicinske osebe nimajo več bencina za terenske avtomobile in letala. Grozi velika nevarnost, da ne bodo mogli cepiti velikega števila prebivalstva, kateremu tako pretijo epidemije. Boji med vojsko Tutsijev in Hutujci ne ponehajo in vsak dan zahtevajo nove žrtve, največkrat med civilnim in nedolžnim prebivalstvom.

Drug velik problem pa so hutujski begunci iz Ruande,

V preteklem tednu so prihajale iz Burundija spet grozljive novice. V tej državi namreč divja državljanska vojna, pa čeprav nova oblast tega noče priznati...

katerih je tudi v Burundiju zelo veliko. Čeprav se mednarodne sile trudijo, da bi begunce zaščitile v begunskih taboriščih, pa prihajajo novice, da se morajo begunci pod vojaško prisilo vračati domov, kjer jih čaka maščevanje naroda, ki je sedaj na oblasti. Tako jih je že prejšnji teden odšlo iz begunskega zbirališča v

Magari več tisoč.

Še bolj zaskrbljujoče pa je dejstvo, da sta se prejšnji teden zairski predsednik Kengo Wa Dondo in njegov predsedniški kolega iz Ruande Pierre Celestin Rwigema v Kigaliju dogovorila "za masovni in brezpogojni izgon ruandskih beguncev Hutu iz Zaira". Begunci Hu-

tu, katerih je v Zairu nad milijon, naj bi se že v teh dneh pod vojaško prisilo vrnil v Ruando, kjer jih bodo najbrž obravnavali kot izdajalce in nasprotnike sedanje vlade. Niso seveda izključeni novi pokoli, opazovalci se najbolj bojijo maščevanj, ki so med Hutuji in Tutsiji na dnevnem redu. Ta naravnost strašna maščevanja so med tema dvema narodoma namreč nekaj običajnega in so samo v letu 1994 terjala grozljivo število pobitih ljudi, v takratnih spopadih med narodoma je bilo ubitih več kot dva milijona ljudi.

Če lahko na koncu zapišemo samo še eno pripombo, bomo dejali, da je sramotno, kako razviti svet ravnodušno gleda na te pokole v Afriki. Edino pomoč tem revežem nudijo predvsem krščanske organizacije in tamkaj delujoči misijonarji, sicer pa so reveži prepuščeni sami sebi. Pred davnimi leti je neki misijonar zapisal, da je Afrika slaba vest za razviti svet in vso zahodno civilizacijo. Če je to res, potem so begunci iz Ruande in državljanska vojna v Burundiju v nebo vpijoči greh zahodnega sveta, ki za te uboge ljudi ne stori ničesar.

- JUP -

STRŽIŠČE - ZAVEZA

Stržišče je vasica na pobočju pod Črno prstjo, zajeta med njive krompirja in cvetoče senožeti...

Prerasla je v simbol duhovnega iskanja in povezovalja verne mladine iz različnih krajev Slovenije, tudi iz zamejstva, ki je kot blagodejen val zajel še Logarsko dolino, Klanec pri Kozini, Jošt nad Kranjem, Križ nad Belimi vodami, Kančevce v Prekmurju, Homc pri Slovenj Gradcu za skupnih devetnajst tednov duhovnosti za mladino in en konec tedna za družine.

Ne preseneča, da se je to iskanje razvilo prav v gorskem kraju, kjer se človek okrepča ob vonjavem in osvežilnem zraku, daleč nad dolinskimi vrvenjem. Tu se v ustvarjalni tišini laže slišijo zdravilne, življenjske misli o srečanju, daritvi, znamenju in zavezi. Tu se je laže usposablja za prodiranje dogodkom v srce, razbiranje bistvenega, svobodno podarjanje in sprejemanje.

Mladi, zbrani na sedmih stržiških tednih duhovnosti, po 100 do 120 na teden, kolikor jih premore obnovljeno župnišče, pa tudi drugi v že omenjenih krajih, v občutljivih letih višjega in visokega svetopisemskih besedil, izbranih odlomkov in pesmi iz slovenske in svetovne duhovne literarne zakladnice razglabljali o "zavezi" v vseh njenih razsežnostih, ki ji je prvi pobudnik Bog, in o vsem, kar se dogaja, ko pozablamo nanjo. O zavezi z naravo, ki ustvarja harmonijo med različnimi živimi elementi in jih povezuje v skladno celoto, in Noetovem spoštovanju. Brez vezi z naravo je človek nebogljen. O zavezi s človekom, izvedeni prek verujočega Abrahama. Verujoči človek razširja okrog sebe posebno privlačno moč, ki pritegne pozornost okolice, kot je potegnil veter posebne simpatije po

slovenski deželi po papeževem obisku. O zavezi z ljudstvom, potrjeni z Mojzesom. Ko Bog vzgaja ljudstvo v zavezi in pogloblja v njem zavest, narašča v ljudstvu čut pripadnosti. Čedalje bolj goji zvestobo do vseh dobrin svoje preteklosti in tako razvija kulturo, ki nastaja iz te zavesti. O Novi zavezi kot o cilju, h kateremu je hotel Bog pripeljati človeka prek Kristusovega telesa in krvi. Kot so ljudje čutili, da je zaveza trdna, če je večna, če se v žilah dveh zaveznikov pretaka kri - sok življenja - in z združenjem ran na zapestju so se zavezali, da so del življenja drugega, tako je storil Kristus. Po njegovem odhodu smo v zavezi z Njim prek njegovega Duha. "Dam vam svojega duha v vas, da oživite in vas zopet naselim v vaši deželi". Obljuba za slovenski narod.

Čudovit je pogled na mlade, ko jih med hojo kot za stavo uzreš sedeče pod drevesi, ob kozolcih, visoko na pobočju, na zidkih, na stopnicah pod cerkvijo, ob poteh, zbrane nad gradivom za poglobitev v roki. To je mlad,

lep in odgovoren potencial, ki preseneča v svojem iskanju in zrelosti, v pristnem in sproščenem izražanju prošnje in zahval, ki napoveduje kakovost in rodnost, prijaznost in veselje, delavnost, zanesljivost in razsodnost nove generacije.

Stržišče je dogajanje, ki jih trga iz tesnobnih misli, negotovosti in nejasnosti, iz mreže hudičeve logike nesmisla, iz samomorov in predanosti mamilom, tabletam za pomirjenje in sodobnim malikom. Prek celodnevne hoje jih po gorskem grebenu vleče tja, kamor spadajo, visoko gor v bogate razsežnosti življenja in polne sreče, v poglobitev zavesti o sebi in v izživ za iniciative. Proti logiki individualizma, osamljenosti, razdrobljenosti, mračni sapi resničnosti postavlja življenjsko moč skupnosti, povezanosti, sončnega življenja, ljubezni Očeta in ustvarjalnost oživljajočega Duha.

Stržišče je lepa, zanesljiva resničnost. Zakaj bi se je ne iz srca veselili?

HD

BESEDA ŽIVLJENJA

22. NAVADNA NEDELJA

SILVESTER ČUK

MISLIMO NA TO, KAR JE BOŽJEGA

Če znamo iti sami vase ter gledamo na svoje življenje in na dogajanje okoli sebe nekoliko globlje, vidimo, da vse poteka po neki zakonitosti, katere nismo gospodarji mi sami. Kdor ne veruje v obstoj Boga, pravi, da vodi naše življenje in vrtenje tega našega sveta usoda ("tako ti je bilo usojeno", "tako se dogaja"); verujoči človek pa je prepričan, da je nad njim božja modrost ali previdnost - ljubezen, "ki čudno vodi k sebi" otroke ljube in ne želi nobenega pogube", kot je lepo zapisal naš Prešeren. Mi bi marsikaj naredili drugače in Bogu to tudi očitamo. Imamo ga neusmiljenega, ker nas ne usliši, ko ga tako goreče prosimo za kakšno stvar. Pozabljamo, da smo navsezadnje samo omejena bitja, da smo podobni otrokom, ki se trmasto jezijo na svoje starše, če ne ustrezajo kake njihovi želji. Starši tega nočejo storiti, ker so bolj modri in vedo, da bi spolnitev te želje otroku, ki ga ljubijo, lahko škodovala.

Po naši človeški pameti bi moralo biti na svetu tako, da se ne bi bilo treba ničesar odpovedati, da bi se izpolnila vsaka naša želja. Beseda odpoved, ki nas je "motila" v današnjem evangeliju, zveni nekam tuje v svetu, v katerem reklame obetajo samo užitke in radosti. Trezno razmišljanje pa nam pove, da po tej poti ne pridemo do sreče. Z drugimi besedami: ne moremo uresničiti svoje osebnosti, tistega najboljšega, kar je v nas, tiste sposobnosti, da bi se darovali, da bi z dejanjem izkazali ljubezen. Povejmo to z besedami, ki jih je uporabil Jezus: brez odpovedi in križa ne moremo hoditi za njim. Cesta odpovedi mora biti tlakovana z ljubeznijo, potem nas ne bo zbadalo. Če pa ljubezni ni, potem je vse težko. Naj vsakdo pogleda sam vase: koga ima rad, kaj bi storil zanj.

Jezus nam pravi, da smo njegovi prijatelji, če izvršujemo, kar nam on zapoveduje. Ne daje nam samo zapovedi, ampak tudi zgled odpovedi do konca, žrtvovanja do zadnje kaplje krvi. Človeško modrovanje ima vse to za nespamet, božja modrost pa vidi v tem edino pot do odrešenja. Jezus nam daje celo več kot zgled: daje nam samega sebe, da bi živeli iz te življenjske povezave z njim. Daje se nam v molitvi, pri maši, pri zakramentih, zlasti obhajilu, daje se nam po stikih s soljudmi. Mi smo pogosto podobni tistemu sebičnemu velikanu, o katerem pripoveduje Oskar Wilde v svoji pravljici: nočemo odpreti vrat in oken svojega srca, raje zmrzujemo v svoji sebičnosti.

Bog trka. Potrpežljivo čaka, da odpremo. Ne bo delal sile. Rad bi pa nam povedal, da nosimo v sebi zaklad, ki bo toliko večji, kolikor bolj ga bomo delili z drugimi. Božja banka ima čudno poslovanje: več ko oddaš, več kapitala imaš, bolj ko stiskaš, manj ti ostane. Ne smemo pozabiti, da smo ustvarjeni kot družabna bitja. Odgovorni smo eden za drugega.

Naj bo ta misel posebno živa v naši zavesti te dni, ko se začne novo šolsko leto, pomembno obdobje za vzgojo našega mladega rodu - pa tudi nas samih. Pri vzgoji mislimo tudi na to, kar je božjega, in ne le na to, kar je človeškega.

Mati Terezija je hudo bolna

Ves svet v teh dneh trepetja za svetnico današnjih dni, kot nekateri radi imenujejo mater Terezijo iz Indije. Nobelova nagajenka za mir in ena največjih moralnih osebnosti današnjega časa je namreč pred časom hudo zbolela za malarijo. V indijski bolnišnici v Kalkuti se trudijo za njeno zdravlje. Sestra mora biti stalno pod kisikom, ker je njeno 86-letno telo že zelo slabotno, zdravniki pa se bojijo predvsem nepravilnega bitja njenega utrjenega srca. Prav je, da se matere Terezije spomnimo v molitvi! Kot je najbrž že vsem znano, je mati Terezija po rodu Albanka iz makednoskega glavnega mesta Skopje. Mlada se je podala v misijon v Indijo in tu ustanovila red sester, ki skrbijo za najbolj revne ljudi na svetu. Sestre matere Terezije so znane po tem, da veliko molijo in še več delajo med revnimi in umirajočimi. Najprej so te sestre delovale samo v Indiji, danes pa jih najdemo tudi v naših razvitih mestih, kjer skrbijo za uboge, vsega potrebne in za zavržene. Mati Terezija je znana tudi po tem, da nima nikdar dlake na jeziku in večkrat prav pošteno ošteje bogataše. Morda pa je najbolj znana po svoji skromnosti in neprestanem delu z ubogimi. Njene preproste molitve so obšle ves svet, veliko privrženecv pa si je pridobila tudi med Slovenci, in to zaradi svojega zglednega krščanskega življenja, s katerim najbolj priča Kristusovo ljubezen do vseh ljudi na svetu. —JP—

Nadškof Franc Perko v Gorici

Svetemu Roku je v Gorici posvečena cerkev v nekdanji gorškem predmestju Podturnu. Zato so v tej župniji ohranili precej starih tradicij, saj so bili nekoč glavni prebivalci tega

predmestja kmetje in vrtnarji. Praznik patrona vsako leto obhajajo s pobudami folklornega in verskega značaja. Letos so za slovesno mašo na sam praznik povabili beograjskega nadškofa dr. Franca Perka. Dan prej je bil v Sloveniji, kjer je na Veliki šmaren maševal dopoldne na Ptujski gori, popoldne na Brezjah, v petek, 16.8., pa je prišel v Gorico na povabilo župnika g. Ruggera Dipiazza, voditelja škofijske Karitas. Msgr. Perko je vodil somaševanje ob 10.30 ob številnih drugih duhovnikih; med njimi je bil tudi msgr. Oskar Simčič. Med mašo so brali berila v italijanščini, slovenščini in furlanščini. Nadškof je govoril v italijanščini, nekaj misli pa je povedal tudi v slovenščini. Na koru je pel domači cerkveni pevski zbor, ki ga vodi Anton Boris Stacul. Po maši se je nadškof ustavil še med verniki.

Sv. oče vabi mladino na XII. srečanje

Na praznik Marijinega vnebovzetja je sv. oče objavil posebno poslanico za mlade vsega sveta. Vabi jih na skupno srečanje v Parizu, ki bo v avgustu prihodnje leto. Gre za XII. tako srečanje; zadnje je bilo v Manili na Filipinih. Določil je geslo: "Učeni, kje stanujete? Pridite in pogledajte" (Jan 1). Pridite, da se srečate s Kristusom, ki vas čaka. "Porušite ograje površnosti in strahu!" Nastopite kot "novi" fantje in dekleta, prerajeni z milostjo sv. krsta, pogovarjajte se s Kristusom v molitvi in poslušanju božje besede, okušajte radost sprave v zakramentu sv. pokore, prejimate Telo in Kri Kristusovo v Evharistiji, sprejemajte ga in mu služite v njegovih bratih in sestrah! Odkrili boste resnico o vas samih in se rešili iz tesnobnega subjektivizma, ki muči mladega človeka. Čemu smo na svetu? Sv. oče poziva mlade, naj se vključijo v dejavnosti župnij in mladinskih gibanj, ki pestrijo današnji svet mladih.

IZRAZI SOŽALJA OB SMRTI TRŽAŠKEGA ŠKOFA MSGR. LOVRENCA BELLONIJA

Ob vznemirljivi vesti, da je priljubljeni škof Lovrenc Belloni preminil, izrekamo tržaški škofijski skupnosti, njegovim sobratom, sodelavcem in sorodnikom globoko in prizadeto sožalje. Za njegovo delo, občutljivost in razumevanje časov in ljudi, zlasti na tem raznolikem območju, naj mu bo Bog bogat plačnik. —SSO—

SLOVENSKA PROSVETA in DRUŠTVO SLOVENSKEGA IZOBRAŽENJEV žalujeta za škofom Lovrencem Bellonijem, velikim prijateljem Slovencev, ki si je s pravo svetopisemsko vnemo prizadeval

za duhovno, kulturno in civilno rast naše manjšinske skupnosti ter za resnično sožitje med tu živčima narodoma. Kot pravi duhovni oče, ki vse razume, je podpiral in spremljal naše delo ter se veselil vsakega uspeha. Velika izguba nas bo močno prizadela, toda njegovo sporočilo in pričevanje nas bosta spremljali in še naprej spodbujali.

Ob žalostni vesti o smrti našega dobrega škofa Lovrenca Bellonija se mu SLOVENSKA VINCENCIJEVA KONFERENCA in KLUB PRIJATELJSTVA zahvalujeta za vse dobro, ki

ga je storil za našo škofijo, in še posebej za naša društva in naš narod. Zahvalujeta se mu tudi za razumevanje in skrb za socialne probleme, za šibkejše sloje in njihove potrebe. Ohranili ga bomo v lepem spominu in molili bomo zanj.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV se s hvaležnostjo spominja škofa Lovrenca Bellonija, učitelja krščanske ljubezni in strpnosti, pobudnika sodelovanja med posamezniki in narodi, odprtega dobrega človeka in iskrenega prijatelja.

ITALIJANSKA USTANOVA ZA POZNAVANJE SLOVENSKEGA JEZIKA IN SLOVENSKE KULTURE pozdravlja v liku msgr. Lovrenca Bellonija duhovnika, ki je znal s ponižnostjo in pogumom ostati zvest tradiciji tržaških škofov, od msgr. Karlina, msgr. Bartolomajsa, msgr. Fogarja in msgr. Cocolina, in je znal biti oče vsem, vsem Italijanom in Slovencem našega mesta. Ustanova si želi, da bi tudi njegov naslednik znal slediti z novo vnemo in novimi močmi tej pastoralni poti.

Sožalje tržaškega župana Illya ob smrti škofa msgr. Bellonija

Tržaški župan Riccardo Illy je ob smrti msgr. Lorenza Bellonija poslal svoje sožalje generalnemu vikarju tržaške škofije msgr. Ragazzoniju. Tržaška občinska uprava je odločila za v sredo, 28. t.m., na dan pogreba priljubljenega tržaškega škofa, v Trstu dan žalovanja; zastave so bile razobešene na pol droga. Sožalje župana Illya se glasi: "Z občutenim sožaljem se mesto Trst spominja monsinjorja Lovrenca Bellonija in se zavezuje, da se bo vedno spominjalo njegove globoke duhovnosti in pastoralnega dela, ki je bilo vedno grajeno na temeljih miru, sožitja, solidarnosti z ubogimi in potrebnimi. Za vse je ta smrt velika izguba. S smrtjo škofa Bellonija je v Trstu zmanjkala oporna točka za vse tiste, ki verjamejo, da je prihodnost mesta Trst v strpnosti idej, da bo v prihodnosti Trst ponosen na svoje korenine in obenem pogumno odprt napredku, ki bo sad skupnega dela vseh posameznikov in vseh ljudi. Naj mi bo dovoljeno, da se globokemu sožalju ob smrti msgr. Bellonija pridruživim tudi v lastnem imenu in v imenu občinskega sveta tržaške občine. Riccardo Illy, tržaški župan."

PAROLIJEVA RAZSTAVA GOSTUJE NA KROMBERKU

POČITNIŠKA RAZGLEDNICA

OB TRUBARJEVEM JUBILEJU

AMBROŽ KODELJA

Veseli dogodek ob očetu prve slovenske tiskane knjige je bila razglednica St. Gallus-Kirche iz Derendingena...

"Ob velikih in lepih besedah o Trubarju in njegovih zaslugah se mi je utnil spomin na papeževе govore v Sloveniji. Omenjal je začetek krščanstva, znamenite duhovne moč, prve dokumente, zapisane v našem jeziku pred tisoč leti, in prve prevode Svetega pisma v času reformacije. Poudaril je, da sta se »velika učitelja vere«, sveta brata Ciril in Metod, živo zavedala pomembnosti povezave med evangelijem in kulturo. Mnoge znamenite naše prednike, mučence, celo pesnike in pisatelje, je

omenjal, ni pa omenil Primoža Trubarja. Povsem upravičeno!"

Potem nadaljuje: "Toliko bolj pa je poudaril tiste znamenite Slovence, ki so razumeli, da je le svetost tista sila, ki je sposobna spremeniti narod in svet."

Kdo ve, kako bodo znanjci - recimo čez deset let - ta dva zapisa vrednotili in ju tudi komentirali? Vsekakor sta zelo zanimiva in tudi vredna, da ju vsaj poznamo.

Pisala mi jo je gospa prof. Mirella Merku, ki je poskrbela, da so se nanjo podpisali vsi, ki me poznajo. Takole piše:

"S proslave 410-letnice smrti Primoža Trubarja Vas prav najlepše pozdravljamo. Še posebej se vam želim zahvaliti za Tumo s svojimi edinstvenimi spomini. Neverjetno je, kako malo se je v zadnjih 100 letih na političnem prizorišču spremenilo! In kolikokrat sem med branjem morala misliti na osamljenega borca današnjih dni za slovenske pravice, Sama Pahorja!"

Drugi zapis pa je prinesel slovenski tednik in se glasi:

IZDALA MLADINSKA KNJIGA

"V OBJEMU SVETLOBE"

GABRIEL DEVETAK

Pre nedavnim je Založba Mladinska knjiga v Ljubljani izdala knjigo z naslovom *V objemu svetlobe*, ki jo je napisala Betty J. Eadie. Ta obsega 142 strani.

Avtorica ima 8 otrok in 8 vnukov. Njen mož je bil častnik ameriških letalskih sil. Bettyna mati je bila Indijanka iz plemena Sioujev in je odrasla v kmečkem predelu Nebraske in v indijanskem rezervatu Rosebud v Južni Dakoti. Avtorica je uspešna poslovna ženska, diplomirana svetovalka in hipnoterapevtka. Zaradi svoje izjemne izkušnje je postala pred ameriški in japonski televizijski kamerami slavna in sodeluje celo v visokošolskem raziskovalnem proučevanju obsmrtnih izkušenj. Do sedaj je že imela na stotine predavanj.

V pričujoči knjigi so zbrani dogodki in opazovanja, ki jih je avtorica dojela, saj je "umrla" kot 31-letna žena in mati v noči po operaciji dne 19.11.1973 ter je znala slikovito orisati dogodke, ki so sledili "smrti", o osupljivem dokazu, da s smrtjo ni vsega konec.

Že v uvodu knjige so uokvirjene zanimive misli, saj je videla več, kot so videli ljudje pred njo, in se s fotografsko natančnostjo spominja izrednih podrobnosti. Za marsikoga, ki se boji smrti, bo ta knjiga neskončno pomirjajoča in je bežen pogled v mir in brezpogojno ljubezen, ki nas čakata. Lahko rečemo, da Bettyno potovanje prinaša preprosto sporočilo, ki nam spremeni živ-

ljenje ter prikaže njegov smisel in nam pomaga živeti tako, kot nam je bilo namenjeno, to je radostno, ljubče in srečno.

V uvodnem delu knjige je dr. Melvin Morse v zgoščeni obliki povzel, da obsmrtna izkustva niso posledica pomankanja kisika v možganih, zdravi ali psiholoških stresov, ki jih sproža strah pred smrtjo. Posebej je poudaril dejstvo o več kot 20-letnem znanstvenem raziskovanju kot dokazu, da so te izkušnje povsem naraven in običajen proces. Znanstveniki so že ugotovili, v katerem predelu možganov vse to doživljamo. Iz tega sledi, da so obsmrtna izkustva povsem resnična. Prav zato je lahko knjiga *V objemu svetlobe* specifičen priročnik o obsmrtnem izkustvu in vsebuje pomembno skrivnost, o kateri nam že tisoče let govorijo veliki preroki in duhovni učitelji. Vse to je med mnogimi spo-

znala tudi avtorica knjige, ko je prestopila prag smrti.

Avtorica se je v knjigi osredotočila na nekaj zakroženih poglavij oz. doživetij, kot je npr. poglavje o globini noči, smrti, predoru, objemu svetlobe, mnogih svetovih, slovesu, vrnitvi, okrevanju itd.

Dr. Melvin Morse je pohvalil avtorico pri njenem pisanju in slikovitem podajanju dogodkov, ki jih je doživljala, ko je bila klinično mrtva. Omenjeni strokovnjak (Morse) ima dolgoletne izkušnje pri proučevanju obsmrtnih doživetij. Imel je številne pogovore z otroki in odraslimi, ki so preživeli klinično smrt.

Lahko rečemo, da ta knjiga ni le pripoved o umiranju po operaciji in o vrnitvi v življenje, ampak je potovanje v smisel našega življenja.

Naš namen ni prepisovanje vsebine, ampak le to, da bi zainteresirane bralce opozorili na knjigo, ki pojasnjuje pomen in vzroke nekaterih negativnih obsmrtnih izkušenj, pa tudi, zakaj se jih nekateri ljudje tako zelo bojijo. Knjiga razlaga, zakaj je življenje včasih naporno in zakaj se dobrim ljudem dogajajo slabe stvari. Pove, zakaj se ljudje, ki umrejo, tako neradi vrnejo v svoja telesa. Avtorica poudarja, da nam spoznanje o duhovnosti obsmrtnega izkustva ne poraja želje po smrti, ampak željo, da bi popolneje živeli.

Prepričani smo, da bo ta knjiga marsikoga osrečila oz. mu olajšala predvidevanje o težavah obsmrtnih trenutkov ter ga popeljala v bistvo življenja, to pa je medsebojno spoštovanje, nesebična pomoč. S tem pa bomo srečnejši, radostnejši in ustvarjalnejši v vsakdanjem življenju.

Antonio Paroli: Sv. Martin deli plašč z beračem, Brje na Vipavskem, podružna cerkev sv. Martina

se bo to sodelovanje še razširilo in poglobilo. Čas je, da tudi v teh krajih začnemo razmišljati v novih, evropskih razsežnostih, kjer ni več vrednih in manj vrednih narodov, marveč je kultura vseh, tudi tistih na robu, vredna dolžnega spoštovanja in upoštevanja. Tudi to je nauk, poleg umetnostnih in estetskih užitkov, Parolijeve razstave, ki je bila odprta prejšnji petek na gradu Kromberk.

Z razstavo na Kromberku se je uresničila pravzaprav druga etapa v zanimivem popotovanju tega umetnika v našem prostoru. 16. julija je ista razstava bila odprta v Narodni galeriji v Ljubljani, kjer je potekala do srede avgusta, iz Kromberka pa bo prihodnji mesec prenešena v sosednjo Gorico, kjer se bo tudi zaključila. Na gradu Kromberk je na ogled po naslednjem urniku: od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure, ob sobotah je zaprta, ob nedeljah od 13. do 17. ure. Za najavljene skupine je obisk možen tudi izven urnika.

M.V.

IZŠLA SEPTEMBRSKA ŠTEVILKA OGNJIŠČA

Deveta številka Ognjišča je bogato ilustrirana, kot je ta najbolj brani slovenski mesečnik vedno. Navadili smo se, da nas koprška revija za mlade preseneča z vedno bolj privlačnim branjem in s sodobno obliko. Tako je tudi tokrat, saj bo v lični reviji vsakdo našel nekaj zase.

Pri Ognjišču zares ne pozabijo na noben velik zgodovinski datum, saj se spominjajo vseh velikih Slovencev. Tokrat so se domala edini v Sloveniji spomnili stote obletnice rojstva vipavskega slikarja iz Ajdovščine Vena Piona, ki velja za največjega slovenskega ekspresionističnega slikarja. Priloga je tokrat posvečena gori Sinaj, na kateri je Mojzes prejel od Boga de-

set božjih zapovedi in je tudi gora treh največjih verstev na svetu: krščanstva, muslimanske in judovske vere. Gost meseca je v Ognjišču tokrat primorski izvedenec za Sveto pismo dr. Jurij Bizjak, ki je tudi eden od prevajalcev novega prevoda Svetega pisma v slovenščino, katerega že nestrpnost pričakujemo. Seveda so v Ognjišču tudi stalne rubrike, brez katerih si Ognjišča ne moremo predstavljati, pa naj gre za rubriko legendarnega Silvestra Čuka *Priporočamo, berite*, ali pa za rubriko urednika Franca Boleta *Preiz-*

kušani bratje. Poleg dveh legendarnih peres pri Ognjišču pa se reviji v dobro pozna tudi zelo dobro pero mladega Primoža Krečiča, ki skrbi za mladino, naj bo to z intervjuji popevkarjem (tokrat je na vrsti Anika Horvat) ali pa s prepričljivim podajanjem svetopisemskih tematik v rubriki *Požirek žive vode*. Potem so tu še pisma mladih in vsi tisti zapisi, ki delajo Ognjišče prikupno in izredno berljivo. Zares revija, ki je ne bomo nikdar nehali dovolj priporočati!

-JP-

PRED 57 LETI PODPIS PAKTA HITLER-STALIN

KAKO JE POGODBO UPRAVICIL STALIN

Milanski "Corriere della Sera" je 10. t.m. objavil Stalinov "tajni" govor na zasedanju politbiroja Centralnega komiteja komunistične partije Sovjetske zveze dne 19. avgusta 1939. Samo devet dni kasneje (28. avgusta 1939) sta zunanja ministra Ribbentrop in Molotov podpisala v Moskvi nenapadno pogodbo med Hitlerjevo Nemčijo in Stalinovo ZSSR. Včeraj je torej poteklo natančno 57 let od podpisa te zloglasne pogodbe.

utegnejo dogodki postati nevarni za ZSSR. Če bomo sprejeli nemški predlog o sklenitvi nenapadne pogodbe, bo Nemčija gotovo napadla Poljsko in bo intervencija Francije in Anglije v tej vojni neizogibna. Zahodna Evropa pojde naproti resnim nemirom in neredom. V takšnih razmerah se nam bodo ponujale dobre možnosti, da ostanemo izven spopada, in bomo lahko upali, da bomo vstopili v vojno v ugodnem trenutku.

Izkušnje zadnjih 20 let nas učijo, da je v Evropi v mirnem času obstoj močnega komunističnega gibanja nemogoč in da torej boljševiška partija ne more prevzeti oblasti. Do diktature te partije lahko pride le po veliki vojni. Svojo izbiro pa bomo mi vendarle naredili in ta bo jasna. Sprejeti moramo nemški predlog in vljudno poslati domov anglo-francosko misijo. Prvi uspeh bo za nas uničenje Poljske z ukrajinsko Galicijo vred.

Nemčija nam priznava popolno svobodo akcije v Baltskih državah in se ne protivi zopetni priključitvi

Besarabije ZSSR. Pripravljena nam je dalje priznati, da sodijo Romunija, Bolgarija in Madžarska v naše vplivnostno območje. Odprto ostaja vprašanje Jugoslavije. Predvideti pa moramo posledice, ki bodo nastale ali zaradi poraza ali zaradi zmage Nemčije. V primeru poraza bo gotovo prišlo do sovjetizacije Nemčije, kjer bodo sestavili komunistično vlado. Ne smemo pozabiti, da se bo sovjetizirana Nemčija znašla pred veliko nevarnostjo, zlasti če bo sovjetizacija posledica kratkotrajne vojne. Anglija in Francija bosta namreč dovolj močni, da bosta lahko zavzeli Berlin in uničili sovjetizirano Nemčijo. Mi pa svojim boljševiškim tovarišem v Nemčiji ne bomo mogli priskočiti na pomoč. Naša naloga je zato, da neredimo vse, da se bo Nemčija lahko kar najdalj vojskovala, tako da oslabei Anglija in Francija ne bosta mogli uničiti sovjetizirane Nemčije. Kot nevtralna sila bo ZSSR dajala pomoč sedanji Nemčiji, in sicer v obliki surovin in živil. Toda naša pomoč ne bo smela presegati nekaterih meja, da ne bi utrpelo škodo naše gospodarstvo.

Hkrati moramo razviti živahno komunistično propagando, zlasti v anglo-francoskem bloku, še posebej pa v Franciji. Pripravljeni moramo biti na to, da se bo morala partija v tej državi med vojno odpovedati legalnemu delovanju in da bo morala preiti v ilegalo. Vemo, da takšno delo zahteva mnogo žrtev, a sem prepričan, da naši francoski tovariši ne bodo imeli nobenih dvomov. Njihova naloga bo predvsem ta, da favorizirajo razkroj in demoralizacijo vojske in policije. Če bo to pripravljeno delo dobro opravljeno, bo varnost Nemčije zagotovljena, kar bo prispevalo k

sovjetizaciji Francije.

Za izvedbo teh načrtov je potrebno, da vojna traja čimdalje. Prav v to smer je treba obrniti delovanje vseh sil, ki jih imamo na voljo v zahodni Evropi in na Balkanu.

Prav je, da zdaj proučimo tudi drugo možnost, in sicer zmago Nemčije. Nekateri menijo, da pomeni ta možnost veliko nevarnost za nas. V teh trditvah je gotovo zrno resnice, vendar bi se motil, kdor bi misli, da je ta nevarnost tako blizu in tako velika, kot pravijo nekateri. Če bo Nemčija zmagala, bo izšla iz vojne preveč izčrpana, da bi lahko začela vojno z ZSSR, vsaj za dobo 10 let gotovo ne.

Njena največja skrb bo, kako nadzorovati premagano Anglijo in Francijo, da se prepreči njun preporod. Zmagovita Nemčija bo po drugi strani razpolagala z ogromnim ozemljem in bo mnogo desetletij zaposlena z njegovim "izkoriščanjem" in z uvajanjem nemškega reda. Jasno je, da bo Nemčija preveč zaposlena drugod, da bi lahko nastopila proti nam. Obstaja pa še nekaj, kar bo koristilo naši varnosti. V premagani Franciji bo komunistična partija zelo močna. Neizogibno bo prišlo do komunistične revolucije in mi bomo lahko izkoristili to okoliščino, da bomo Franciji priskočili na pomoč in jo spremenili v svojo zaveznico. Kasneje bodo vsi narodi, ki so prišli pod "varstvo" Nemčije, tudi sami postali naši zavezniki. Imeli bomo tako široko področje dejavnosti za razvijanje svetovne revolucije.

Tovariši! V interesu ZSSR, domovine delavcev, je, da se začne vojna med Reichom in anglo-francoskim kapitalističnim blokom. Narediti je treba vse, da bo ta vojna trajala čimdalje, tako da se bosta obe strani popolnoma izčrpali. Prav zaradi tega moramo sprejeti pakt, ki ga predlaga Nemčija, in si prizadevati, da bi vojna, ki bo napovedana, trajala čimdalje. Okrepiti bo treba propagandno delo v vojskujočih se državah, da bomo pripravljene na trenutek, ko bo vojne konec...

53. BENEŠKI FILMSKI FESTIVAL

DAVORIN DEVETAK

Od 28. avgusta do 7. septembra

Letošnja 53. Mednarodna razstava filma v Benetkah se bo začela 28. avgusta in sklenila 7. septembra. Z njo se konča štiriletnje vodenje "mostre" pod taktirko uglednega režiserja Gilla Pontecorva, ki ji je uspel vrniti nekdanji blišč in čar. Struktura in vsebina festivala, vsaj po napovedih, ne pozna velikih sprememb glede na zadnje izdaje.

Tekmovalni spored se še naprej naslanja v glavnem na dela znanih in preizkušenih "avtorjev", od francoskega novovalovca že sivih las Godarda do večno mladih svetovljakov Gruzijca Oselianija in Portugalca De Oliveire. Omenimo še Nemca Schlöndorffa, Britanca Loacha in Irančana Kiarostamija, ki je eden od kulturnih avtorjev 90. let. Od italijanskih režiserjev sta prodrli v ožjo tekmo za zlatega leva le debitant Antonio Capuano z delom *Pianese Nunzio 14 let v maju* in Mazzacurati s filmom *Vesna hitro gre*, ki govori o spremembah na Vzhodu in je bil posnet tudi v Trstu. Po mnenju selektorja Pontecorva je dobiti malo novih imen, ker smo priča splošni ustvarjalni poplititvi in standardizaciji, kjer kaže največ volje do raziskovanja prav stari rod ustvarjalcev... in tudi neevropske kinematografije vse preveč gomazijo za varnim modelom zahodnoevrocentričnega filma na škodo izvirnosti in sporočilnosti.

Ob glavnem sporedu so še običajni spremni izseki. "Okno na podobe" bo prikazalo široko in raznoliko bero dokumentov, od reportaže in fikcije do drugih nekomercialnih stvaritev. Za množice mladega občinstva bodo tudi letos igrane "Beneške noči", ki bodo predstavile hollywoodske uspešnice naslednje sezone: npr. *Jack F. F. Coppole*, *Independence Day* R. Emmerricha. Bogata retrospektiva bo posvečena snovanju dobe Beat Generation.

Napoveduje se tudi prava množica zvezd, ki bo oplemenitila tiskovne konference, salone in svatbe na Lidu. Bohotna plavalaska Nicolette Kidman in John Malkovich bosta promovirala zadnji trud Novozelandske Jane Champion *Portrait of a woman* po Henryju Jamesu. Četverica De Niro, Dustin Hoffman, Brad Pitt in Kevin Bacon bo prisotna za film *Sleepers* Levinsona. Druga lepota Julia Roberts in junak *Schindlerjevega seznama* Liam Neeson pa bosta tam z irskim režiserjem Neilom Jordanom za film *Michael Collins* o liku znanega irskega rodoljuba. Še bi lahko naštevali imena in naslove Bienala, a ob pikri ugotovitvi, da bo letos še manj domačih filmov kot sicer, povejmo, da bo eden najzanimivejših naslovov *Tedna italijanskega filma* zadnje delo Tržačana Franca Giraldija. Ta se je vrnil k režiji s filmom, ki nosi naslov *Meja*, v katerem nastopata Raoul Bova, policaj iz zadnje *Tv Hobotnice*, in Čehinja Eva Zajíčková.

MLADI RAZISKOVALEC

SERGIO PIPAN

Prva številka te preproste razmnožene revije se je pojavila v letošnjem juliju in ima na naslovni strani panterja, znamenje nekdanje Karantanije oz. Koroške. Umetnik je Miha Zorc, letošnji maturant (Gradišče 13/b, 1360 Vrhnika). Uredništvo se zahvaljuje državnemu zboru Slovenije za pomoč pri izdaji.

Članki so zanimivi, vzeti s področja zgodovine in humanističnih ved, večji je poudarek na srednjeveški Karantaniji. Izstopa članek o krščanskem socializmu Francu Terseglavu (u. 1950), ki je po drugi svetovni vojni ostal zamolčan tudi v katoliških krogih.

Jezik v reviji je skrbno prečiščen. Revija, ki se v podnaslovu predstavlja kot "revija za ustvarjalno mladino", je spodbudna še najbolj v tem, ker ne ponavlja narodnoubudiljskega in prosvetnega klišeja, čeprav njena tematika posega v preteklost. Vsled tega smo radovedni, kaj nam bo razkrila druga številka, ki je napovedana za september.

7

ČETREK
29. AVGUSTA
1996

I talijanski slavist in zgodovinar Vittorio Strada je ob objavi Stalinovega tajnega govora v milanskem dnevniku napisal, da ruski zgodovinarji marljivo proučujejo gradivo po raznih arhivih in primerjajo različne poglede na zgodovinske dogodke. Predmet primerjav je tudi dosedanje uradno stališče, po katerem je bila ZSSR "nedolžna žrtev nacistične agresije, zloglasni pakt med Hitlerjem in Stalinom pa naj bi bil nujna poteza, ki je od imperialističnih sil izdani Sovjetski zvezi omogočila, da je pridobila na času pred nemško napadalnostjo." Strada piše, da ruski zgodovinarji danes ne proučujejo le časa tik pred vojno in začetka vojne, temveč posvečajo pažnjo njenemu celotnemu poteku in tudi povojnemu času. Tedaj se je za sovjete "velika domovinska vojna proti agresiji spremenila v za-vojevalno, imperialno revolucionarno zaslužjevalno vojno".

Besedilo tajnega govora je bilo objavljeno v Moskvi. Stalin je svojim najožjim sodelavcem obrazložil razloge, zaradi katerih je bil sklenil pakt s Hitlerjem. Hkrati je nakazal možni potek boljševiške ekspanzije v Evropi po dveh scenarijih: v primeru zmage Francije in Anglije ter v primeru nemške zmage. V obeh primerih bi Sovjetska zveza ostala nevtralna in bila pripravljena, da izkoristi trenutek, ko bi Evropa bila popolnoma izčrpana zaradi vojne.

Vsebinska Stalinovega govora je gotovo zanimiva tudi za naše bralce, saj omogoča boljše razumevanje marsikaterega dogodka tudi pri nas. - D.L.

TAJNI GOVOR DNE 19.8.1939

Vprašanje miru in vojne prehaja v za nas kritično fazo. Če bomo sklenili pogodbo o medsebojni pomoči s Francijo in Veliko Britanijo, se bo Nemčija odpovedala Poljski in skušala najti *modus vivendi* z zahodnimi silami. Izognili se bomo vojni, toda kasneje

TISKOVNO POROČILO

SSK O KRAŠKEM PARKU

Tržaško pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti je z zanimanjem in pozitivno ocenilo tiskovno konferenco treh organizacij kraških zasebnih oz. skupnih lastnikov ter jesarjev. Zavzeto zanimanje domačinov za lastno zemljo je hvalevredno in obeta boljšo prihodnost za narod, ki ne more preživeti brez svojega ozemlja. Kdor je vsa povojna leta hlastal po tej zemlji, se je tega tudi zavedal. Zato je bila SSK izredno kritična do vsakega posega na predmetnem in kraškem ozemlju, a včasih na tej fronti tudi osamljena.

Kritike, ki so jih predstavniki organizacij iznesli, so utemeljene in se deloma krijejo z enim od popravkov, ki jih je SSK predložila vsem deželnim svetovalcem pred odobritvijo zakona o parkih. Uprava zaščitene teritorije bi morala pripadati krajevemu prebivalstvu, saj bi moral biti človek prvi subjekt zaščite pred ostalimi naravnimi vrednotami.

Verjetno bi bila struktura, ki ne bi bila vezana na dolge in zapletene birokracije, bolj učinkovita in bolj donosna za prebivalce Krasa.

Nazadnje je uprava parka s strani javnih ustanov, kjer niso vsi Slovenci zastopani, oziroma kjer slovenskemu življenju grozita manjšinski položaj ali odsotnost, zelo problematična.

Vse to bo v izziv in premislek vsem županom, ki so s tako velikim zadovoljstvom sprejeli omenjeni zakon.

Upamo, da bodo tudi znali uresničiti, kar se od njih zahteva in upravičeno pričakuje, oziroma da bodo v čim večji meri prepustili upravo teritorija posameznim ali skupnim lastnikom.

SSK je predložila še drugi popravek z zahtevo, da bi se izrecno omenila zgodovinska in v nedavni preteklosti večinska prisotnost slovenskega prebivalstva na ozemlju Kraškega parka. Iz tega naj bi izhajala zaimenjena prisotnost Slovencev v organih, ki bodo načrtovali in upravljali park, neposredno ali posredno v posvetovalnih komisijah.

Svetovalci deželne večine niso hoteli tega sprejeti, kar je gotovo zaskrbljujoče. Še bolj pa je pokrajinsko tajništvo SSK razočarano in zaskrbljeno nad stališčem podpredsednika in edinega slovenskega svetovalca v deželni svet F-Jk Miloša Budina, po mnenju katerega ni bilo oportuno, umestno ali primerno omenjati Slovencev v zakonu o Kraškem parku. Kdaj pa bomo omenjali Slovence, če ne takrat, ko urejamo teritorij naše manjšine? Ali ni to najbolj primeren trenutek, da utrdimo našo prisotnost in pravice?

Zato SSK vabi vse manjšince, da o tem trezno in poglobljeno razmislijo, saj si ne moremo več privoščiti slepomišljenja in nejasnosti v manjšinskih zadevah, še toliko manj, ko gre za temeljno gospodarsko in socialno osnovo manjšine, se pravi njeno naseljeno ozemlje.

"BIL JE PRELOMNICA V ZGODOVINI TRŽAŠKE CERKVE"

IVAN ŽERJAL

Od srede, 28. avgusta, počiva škof Lovrenc Bellomi v grobnici tržaške stolnice. Od njega se je na veličastnem pogrebu poslovila velika množica Tržčanov. Tržaški Slovenci smo se v velikem številu od njega poslovili v ponedeljek, 26. avgusta, z občuteno mašo v stolnici sv. Justa.

Slovenski duhovniki, narodne noše ter skavtinje in skavti ob krsti škofa Bellomija

to in razumnostjo. Večkrat sem ga srečeval v našem društvu in na Dragi, ko je predaval. To je bil človek izrednega znanja. Ni se spuščal v malenkosti, zanj so bili važni samo pogled naprej in bistvene stvari. Z njim smo Slovenci izgubili velikega prijatelja, velikega človeka in velikega kristjana. V tem me potrjuje tudi dejstvo, da si moral v nedeljo dolgo čakati v vrsti, da si ga lahko pokropil. Zares, upam si reči, da je bil to svetniški človek."

Peter Močnik: "Škof Bellomi je bil po mojem prelopnica v zgodovini tržaške Cerkve. Z njim sem 12 let sodeloval v škofijskem svetu, zadnjih pet let kot tajnik; zato sva bila v tesnem stiku. Bil je izredno kulturno dobro pripravljen. Bil je tudi pripravljen sprejemati vse razne odtenke tržaškega življenja. Zato je bil tudi pripravljen toliko bolj sprejemati Slovence. Zanj smo namreč bili šibak

člen; kar pa je imel za šibko, je bilo zanj vredno zaščite in pozornosti. Zato smo z njim, tudi če smo si kdaj kaj rekli, vedno našli pozitivno izhodišče o težavah, ki so lahko nastajale, tako da smo lahko tudi ovrednotili prisotnost vseh komponent v tržaški škofiji."

Giorgina Pisani: "Škof je

45 LET V SLUŽBI CERKVE

Pokojni tržaški škof Lovrenc Bellomi se je rodil v Veroni 3. januarja 1929. Tu je bil posvečen v duhovnika 8. julija 1951. Po posvetitvi je tri leta služboval v kraju Peschiera del Garda in v Veroni. L. 1953 je prevzel službo škofijskega tajnika najprej v Veroni, nato pa še v Livornu in Gorici. Po tem obdobju je bil 15 let ravnatelj srednje šole Don Mazza, obenem pa je bil tudi župnik in veroučitelj. Od leta 1971 do leta 1977 je bil generalni skrbnik katoliške univerze Presvetege Srca Jezusovega v Milanu. 17. oktobra je bil izbran za tržaškega škofa, 27. novembra pa je bil v ta namen posvečen v Veroni. Stolico sv. Justa je prevzel 8. decembra istega leta. Tu je ostal do svoje smrti 23. avgusta letos.

Lepo praznovanje Velikega šmarna na Repentabru

Tudi letos je za Veliki šmaren veliko ljudi obiskalo Repentabor, bodisi da bi se udeležili verskih obredov bodisi da bi prisostvovali številnim kulturnim prireditvam, ki so bile na sporedu v tistih dneh.

Že 13. avgusta so v srenjski hiši odprli razstavo Evgena Guština, sicer domačina, ki pa že 50 let živi v Sloveniji. Ob tej priložnosti je nastopil tudi novonastali tercet Vesela pomlad. Na praznični predvečer, 14. avgusta, so predstavili videokaseto o škofu Antonu Martinu Slomšku.

15. avgusta sta bili tako dopoldne kot popoldne slovesni maši. Popoldanski obred, ki se ga je - kot običajno - udeležilo veliko število ljudi, je vodil novomašnik Maks Suard, med somaševalci pa je bil tudi letošnji zlatomašnik msgr. Stanko Zorko (na sliki).

Prijetno je bilo tudi konec tedna. V petek, 16. t.m., je nastopila nabrežinska godba. V soboto, 17. t.m., je v repentabski cerkvi nastopila vokalna skupina Musica noster amor, ki je izvajala skladbe Jacobusa Gallusa in sodobnikov. V nedeljo, 18. t.m., pa je bil praznik za otroke in mladino.

PISMO IZ SESLJANA

POZIV NA PRISTOJNA OBLASTVA

PROF. DR. JANKO JEŽ

V imenu številnih prebivalcev Sesljana, pa tudi številnih turistov in kopalcev, ki prihajajo k nam iz krajev, ki so bolj ali manj blizu našega lepega zaliva, Vas prosimo, da bi objavili v Vašem listu naslednji poziv, ki naj bi pospešil reševanje marsikaterga problema, ki še zavira razmah našega obalnega mesteca.

Predvsem bi radi poudarili, da želimo tudi s svoje strani prispevati k rešitvi raznih problemov v zvezi s čudovito obalno stezo, ki povezuje Devin s Sesljanom in ki se imenuje po svojem občudovalcu, pesniku Rainerju Mariji Rilkeju. Ta steza zaobjema tudi področje okrog te

rase nad sesljskim zalivom. To dejanje je za nas tembolj važno, odkar so pred kratkim s posebnim zaščitnim zakonom za parke in naravne lepote naše dežele poskrbeli za organsko zaščito naših krajinskih posebnosti.

Zato se obračamo na Turistično ustanovo, ki razpolaga s stavbo nad sesljskim zalivom, da bi poskrbela še za druge bolj ali manj pomembne koristi in potrebe obiskovalcev Rilkejeve steze.

Predvsem bi bilo treba posodobiti že obstoječe higienске naprave, opremiti stezo s telefonsko povezavo za primer nezgod in posvetiti večjo skrb za samo okolje, ki naj bi imelo, in zakaj ne, na razpolago tudi okrepčevalnico,

ki je svoj čas že koristno opravljala to nalogo.

Stavba sesljske turistične ustanove odgovarja namenu, ki naj mu služi. V njej imamo razne slikarske razstave, folklorne prireditve, razne kulturne sestanke, ki pa često ne odjeknejo med prizadeto publiko, ker pristojna uprava ni istočasno poskrbela, da bi vse to kulturno delovanje nastajalo po točno določenem programskem načrtu v skladu z namenom stavbe, ki je vsem nam

na razpolago. Predvsem je treba doseči, da dvorane te stavbe skupaj z uradi spet oživijo kot nekoč. To naj bi bila vizitka, s katero se občina Devin-Nabrežina predstavlja svojim gostom. To je še tembolj važno, odkar se Trst predstavlja kot turistično mesto, kajti pomembno bi bilo, če bi na pragu samega Trsta vzorno delovalo turistično-informacijsko središče, ki bi bilo kos vsem nujnim zahtevam, ki bi se pred nas podstavljale.

Zahvaljujem se Vam za prijaznost in beležim z odličnim spoštovanjem.

SPOROČILO BRALCEM IN SODELAVCEM

Zaradi preobilice gradiva smo morali nekatere prispevke izpustiti. Objavili jih bomo prihodnjič. Bralcem in sodelavcem se opravičujemo. - UREDNIŠTVO

PRAZNIK NA OPČINAH

LEPO VERSKO IN KULTURNO PRAZNOVANJE SV. JERNEJA

23., 24. in 25. avgusta je bila na Opčinah vrsta verskih slovesnosti in kulturnih prireditev, s katerimi so domačini počastili god zavetnika sv. Jerneja.

Na praznovanje je legla senca smrti tržaškega škofa Lovrenca Bellomija, a po posvetovanju s cerkvenimi oblastmi je spored stekel kot predvideno. V petek, 23. avgusta, sta v župnijski cerkvi po večerni maši nastopila organist in čembalist Luca Ferrini ter flautist Giorgio Samar s sporedom del Antonia Vivaldija, Girolama Frescobaldija, Giovannija Pichija, Benedetta Marcella, Georga Friedricha Händla in J.S. Bacha. Ta večer je bil tudi priložnost za predstavitev obračuna stroškov za popravilo cerkvenih orgel. Podal ga je Vinko Škerlavaj, ki se je tudi zahvalil vsem, ki so prispevali v ta namen. Ob vhodu na cerkveni kor so tudi posta-

Župnik Zvonko Štrubelj pozdravlja občinstvo v Finžgarjevem domu

vili medenasto ploščo z zahvalo dobrotnikom.

V soboto, 24. avgusta, je bila na god sv. Jerneja zvečer maša, pri kateri je sodeloval domači cerkveni zbor; izvajal je tretjo mašo Staneta Maliča. Po maši je bil na prostoru za cerkvijo koncert priznanega kvarteta 7+ iz Izole, ki je v originalni priredbi zapel vrsto slovenskih ljudskih in črnskih duhovnih pesmi ter nekaj pesmi slovite skupine *Manhattan Transfer*.

Nadvse praznično vzdušje pa je bilo v nedeljo, 25. avgusta. Zjutraj je bila slovesna maša s procesijo, ki jo je vodil letošnji zlatomašnik msgr. Angel Kosmač. Popoldne pa je bila v Finžgarjevem domu lepa in doživljajna prireditev, ki so jo ob povezovanju Nataše Sosič oblikovali cerkvena zborja z Opčin in od Banov Sv. Jernej in Sv. Florijan, openska mladinska župnijska glasbena skupina in tercet *Vesela pomlad*. Osrednja točka nedeljskega

kulturnega popoldneva je bila predstavitev knjige dr. Draga Štokes Andrej Zink - dekan in župnik na Opčinah o dolgoletnem openskem župniku Andreju Zinku, čigar spomin je na Opčinah še vedno živ, saj je bil med domačini nadvse priljubljen. O knjigi je spregovoril prof. Tomaž Simčič, nekaj odlomkov pa je prebral Livij Valenčič. Predstavili so tudi nekaj že restavriranih knjig iz župnijskega arhiva. O poteku restavratorskega dela je spregovoril predstavnik restavratorskega oddelka Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani mag. Andrej Štolfa. Številne udeležence sta pozdravila tudi dosedanja škofov vikar za Slovence msgr. Franc Vončina in predstavnik salezijanske inšpektorije iz Ljubljane Stanislav Hočvar.

Tridnevno šentjernejsko praznovanje na Opčinah je bilo res lepo in doživljajno ter na visoki kulturni ravni. Prirediteljem gre priznati res velik trud in resnost pri organiziranju teh in tudi drugih pobud, kar končno rodi tudi lepe sadove.

I.Ž.

OBVESTILA

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE obvešča šolnike, da so bile 28. avgusta razobešene na deželnem šolskem skrbništvu **dokončne lestvice** natečaja po naslovih za stolice in mesta na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah v Gorici in Trstu.

BARKOVLJE. Slovenska Vincencijeva konferenca in Klub prijateljstva iskreno vabita k **uri molitve** s sv. mašo za duhovne poklice in mladino, ki bo v četrtek, 5. septembra, ob 17. uri v župnijski cerkvi.

TRST. Slovenska Vincencijeva konferenca bo letos počastila svojega zavetnika sv. Vincencija Pavelskega že v sredo, 4. septembra. Ob 16. uri bo pri šolskih sestrah pri Sv. Ivanu, ul. delle Docce 34, kratka duhovna obnova s sv. mašo. Vodil jo bo škofijski asistent SVK g. Jože Špeh. Sledila bo družabnost. Prisrčno vabljeni člani SVK s Tržaškega in Goriškega, člani Kluba prijateljstva, sodelavci iz kolonije v Comegliansu ter drugi prijatelji.

ROMANJE NA BARBANO bo v ponedeljek, 2. septembra. Tudi s trga Oberdan v Trstu bo odpeljal tja avtobus ob 7. uri. Morebitne prijave sprejemajo na tel. številki 220332. S seboj bo treba vzeti osebni dokument, ker bomo popoldne obiskali tudi cerkev Marijinega oznanjenja na Kostanjevici in Novo Gorico.

TRST. Slovensko pastoralno središče prireja v soboto, 14., in v nedeljo, 15. septembra, tradicionalno vsakoletno dnevno **romanje v Slovenijo**, tokrat v Prekmurje in Maribor v znamenju Slomškovega gesla *Živa vera bodi vam luč*. Romanje vodita minorit p. Janez Šamperl in Marij Gerdol. Prijave sprejema Marij Gerdol tudi po telefonu na št. 911655 v večernih urah. Toplo vabljeni.

OPČINE. V nedeljo, 8. septembra 1996, na praznik Marijinega rojstva, bo na

Opčinah **48. Marijanski shod**. Potekal bo pod geslom *Z Marijo v tretje tisočletje*. Razmišljali bomo ob besedilu ljudske pesmi *Marija, mati ljubljenca, češčen bodi ti!* Mašo in procesijo bo vodil msgr. dr. Oskar Simčič, škofov vikar goriške nadškofije. Začetek shoda bo ob 15.30 v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah, ob 16. uri bo procesija po vasi, po procesiji pa sveta maša na prostem. Sodelovali bodo skviti, še posebej pa vabimo cerkvene pevce in narodne noše! Vabljeni tudi verniki iz Goriške.

ČESTITKE

Ob zlati poroki **Vide Uršič in Franca Rudeža** čestita tudi župnijsko občestvo iz Nabrežine z voščilom zdravlja in še dolgega življenja ter z zahvalo gospe Vidi za dolgoletno orglanje v naši cerkvi. Bog Vaju živi!

DAROVI

ZA MISIJONARJA patra Radka Rudeža, ki deluje v Zambiji: Franc Saksida ob prodaji znamk 100.000.

ZA CERKEV v Nabrežini: ob zlati poroki Franca Rudeža in Vide Uršič 50.000; Lucija in Milka ob isti poroki 50.000; Caharija 100.000; Pertot Marija 25.000; Kakeš 100.000; bolniki 70.000; Nada Milič 100.000; Šemec 10.000; N.N. 30.000; Caharija 35.000; Jerman 20.000; Jamšek 35.000; Pertot 35.000; Uršič 50.000; družina Pertot ob zlati poroki Rudež 50.000; K. 50.000; Marija Gruden 50.000; B.B. ob rojstnem dnevu 150.000.

ZA MARIJIN dom v Rojnu: v spomin Mary Bole (3. 9. 91) daruje hčerka 100.000 lir.

ZA SIROTE v Ajdovščini: N.N. v spomin na pok. škofa Bellomija 50.000.

SKAVTSKO ŽIVLJENJE

DOŽIVET TABOR VOLČIČEV IN VEVERIC NA KOROŠKEM

V nedeljo, 11. avgusta, se je uspešno končal tabor tržaških volčičev in veveric, ki ga je Slovenska zamejska skavtska organizacija pripravila za svoje najmlajše člane v Selah pri Borovljah na Koroškem.

Letos se je tabora udeležilo 45 volčičev in veveric ter 14 članov vodstva, ki so že pred odhodom poskrbeli, da je bil program tako izdelan, da se otroci res niso mogli dolgočasiti. Rdeča nit letošnjega tabora je bilo spoznavanje kraja, v katerem so taborili, s posebnim poudarkom na dejstvu, da živi tu slovenska manjšina. Otroci so spoznali tudi zgodbo o kralju Matjažu, o katerem pravijo, da spi skrit pod Peco in čaka čas, ko se bo s svojo vojsko oddolžil sovražniku.

Prve dni so na taboru posvetili postavljanju šotorov ter tipičnih tabornih zgradb, kot so vhod, jambor, oltar, prostor za taborni ogenj itd. V naslednjih dneh je tabor stekel z najrazličnejšimi skavtskimi dejavnostmi. Nekaj nevspečnosti so imeli le z vremenom, ki je prisililo otroke, da so razne spretnosti spoznavali kar pod platnom svojega šotora. Naučili so se pospravljati nahrbtnike in šotore, pripravljati skeče in program pesmi za taborni ogenj, šivati gumbje in podobno. Za duhovnost je na taboru skrbel Rudi Tisel, ki je znal otroke pritegniti s svojimi iznajdljivimi zgodbicami in pametnimi nauki. Prvo nedeljo je prišel na obisk gospod Štefan, župnik iz Sel, ki je na taboru tudi daroval sv. mašo. Volčiči in veverice so v naslednjih dneh v spremstvu svojih voditeljev obiskali park *Minimundus* v Celovcu ter se podali na celodnevni izlet na kočjo pod Košuto. Na prostoru, kjer so taborili, pa so imeli še športni dan. Zelo doživet je bil dan nara-

ve, to je dan, ko se volčiči in veverice po skupinah odpravijo s tabora in v gozdu preživijo cel dan, si sami zakurijo ogenj ter pripravijo kosilo. Obenem so v direktnem stiku z naravo in spoznavajo razne vrste dreves ter gozdnih sadežev. Svoj pomen ima tudi dan izražanja: na osnovi pravljice so volčiči in veverice postavili na noge pravo predstavo, vključno s scenami, kostumi ter glasbo. Predstavo bi morali uprizoriti na dan obiskov, vendar jim je dež pokvaril presenečenje. Starši so že v zgodnjih jutranjih urah prišli na tabor, kjer je ob 10. uri gospod Tone Bedenčič daroval sv. mašo. Vreme je nato prizaneslo le pospravljanju šotorov, nakar je dež pregnal starše in tudi zaključni taborni ogenj je splaval po vodi. Vendar so se voditelji odločili, da bodo priredili skupno popoldne za starše in prijatelje, ki bo na začetku skavtskega leta, na katerem jim bodo volčiči in veverice prikazali igrice, ogledali pa si bodo lahko tudi film in slike ter prisostvovali nagrajevanju skupin, ki so se na taboru najbolj izkazale.

Načelnik Gorazd Bajc je ob zaključku tabora potegnil

črto nad opravljenim delom: "Letos smo imeli pri pripravi tabora nekaj težav zaradi pomanjkanja tehničnega vodstva tabora, to je tistih, ki skrbijo npr. za kuhinjo, za vsakodnevno nakupovanje ali za stike z javnimi organi. Vseeno nam je z dobro voljo in s skupnimi močmi uspelo izpeljati celotni program ter nuditi otrokom izkušnje, ki jih v vsakdanjem življenju nimajo priložnosti doživeti. Taborjenje je šola za življenje tako za volčiče in veverice kot za nas voditelje, ki smo

zanje zgled. Otroci postanejo bolj samostojni, naučijo se živeti v večji skupnosti in spoštovati določena pravila. Tudi mi sami se od njih lahko marsikaj naučimo. Naše delo je prostovoljno, poplačata pa nas navdušenje otrok in zaupanje staršev, ki iz leta v leto pošiljajo svoje otroke z nami na počitnice. Prav to je za nas izredno zadoščenje, saj v pripravo tabora vlagamo veliko truda in prostega časa, pa tudi veselja. Na tem mestu bi se za požrtvovalnost rad zahvalil vsem članom vodstva, vsem pomočnikom, še posebno pa duhovnemu vodji Rudiju Tislu in ekonomu Igorju ter gospodu Štefanu, župniku iz Sel, za njegov lep sprejem. Uspeh tabora pa je tudi zasluga vseh volčičev in veveric, ki so s svojo pridnostjo dober temelj za bodočnost.

(M.B.)

Regione Autonoma
Friuli Venezia Giulia
Direzione regionale
Formazione
Professionale

COMMISSION
EUROPEENNE
Fondo Sociale Europeo

MINISTERO
DEL LAVORO

TEČAJ JE ODOBRILO DEŽELNO SVET FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE Z ODLOKOM ŠT. 3638 Z DNE 9. AVGUSTA 1996 IN OB FINANČNI PODPORI SLEDIČIH ORGANOV: EVROPSKA KOMISIJA - EVROPSKI SOCIALNI SKLAD, DEŽELA FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA - DEŽELNO RAVNATELSTVO ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE, MINISTRSTVO ZA DELO IN SOCIALNO SKRBSTVO

DEMOS
SOCIALNO SOLIDARNOSTNA ZADRUGA DEMOS PRIREJA
TEČAJ POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA
REJA IN VZGOJA ŽIVALI ZA ZOOTERAPIJO

Zooterapija je veda, ki stremi za izboljšanjem stanja bolnih, handikapiranih in prizadetih oseb s pomočjo vzgojenih živali. Tečaj bo trajal 596 ur, začetek 16.9.1996. Udeležijo se lahko brezposelni katerekoli starosti, ki pripadajo kategoriji prizadetih oseb (normativ EU št. 3, podskupina 3.3) in se želijo zaposliti. Tečajniki (največ 12) morajo opraviti sprejemni izpit. Rok za vpisovanje 10.9.96. Pošljite kratak življenjepis na naslov: Socialna zadruga DEMOS, poštni predal 2008/A, 34016 Opčine (Trst).

UTRINKI

PREPOVEM TI V BEZNICO

Ko sva končala pogovor, me je nadškof Ambrosi vprašal, kam grem na kosilo. Povedal sem mu, da ponavadi kosim v gostilni (oštariji). "Prepovem ti hoditi v »bettole«-beznice!" "Toda jaz grem v gostilno-»hostiaria«!" - "Sem razumel," je odgovoril škof. "Hostiaria" je pravo ime za gostilno: kjer pogostijo. Seveda je on mislil na beznice, kjer pijančujejo, preklinjajo in se pretepajo. "No, dobro. Danes boš jedel na škofiji!" - "Hvala lepa! In jutri?" - "In jutri?" se je vpraševal gospod škof. "In jutri bom šel zopet v gostilno!"

Pa je le zanimivo, ko vidijo v gostilni, da je med njimi duhovnik. Nekoč je brž prisedel možak in začel: "Veste, meni ne gre po grlu, da krščujete male otroke. Pustite jih, da dorastejo!" - "A za druge reči ne čakamo, da dorastejo: damo jim takoj ime, priimek, bivališče, hrano, obleko... vse, kar nujno potrebujejo za življenje. In sv. krst je nujno opravilo za duhovno življenje otroka. Vsaj nas ne bo tožil, da mu nismo dali nujne hrane!" In možak je bil zelo zadovoljen z odgovorom. (B+B)

Na Sovenci slovesno odprli Koršičevo gostilno

V nedeljo je bilo v popoldanskih urah na Sovenci v Števerjanu zelo slovesno, saj je družina Hadrijana Koršiča svečano odprla prenovljeno gostilno. Koršičevi so bili že veliko časa gostinci, saj je na Sovenci imel gostilno že ded sedanega števerjanskega župana in uglednega slovenskega gospodarstvenika Hadrijana Koršiča, nato njegov oče in sedaj po enajstletnem premoru spet odpirajo Koršičevi prenovljen lokal. Na priložnostni prireditvi je župnik g. Lazar blagoslovil gostilno, zbor E.B. Sedej pa je zapel pod vodstvom Bogdana Kralja. Sledila je bogata zakuska, na kateri seveda ni manjkalo plemenite domače jedi in zlatega briškega vina. Nov slovenski lokal je zagotovo pridobitev za celotno Goriško in še posebej za Brda. Koršičevim zato želimo veliko uspeha pri delu!

FOTO: B. KRALJ

Zasluzna učiteljica

Goriški otroci, ki so obiskovali osnovno šolo v ul. Croce po drugi svetovni vojni, se spominjajo učiteljice Ane Boltar, saj je učila na tej šoli od l. 1945 do upokojitve l. 1965. Pokojnica je bila doma iz Solkana, kjer se je rodila l. 1900. Učiteljšče je končala v Ljubljani leta 1918, ko so tam bivali kot begunci med prvo svetovno vojno. Po vrnitvi iz begunstva je učila v Solkanu in v Grgarju do l. 1933, ko so jo premestili kot druge slovenske učitelje v notranjost Italije. Kakor hitro so se odprle slovenske šole v Gorici, se je prijavila in dobila mesto v ul. Croce. Bila je vestna učiteljica še iz stare avstrijske šole. Po upokojitvi je ostala v Gorici in zadnja leta preživela v Zavodu sv. Družine. Umrta je v bolnišnici sv. Janeza od Boga dne 30. julija. Pokopana je na goriškem pokopališču. Bog naj ji bo bogat plačnik.

Avdicija za film v Gorici

Danes in jutri, 30. t.m., bodo v ul. Vittorio Veneto 174 v Gorici, v bivši psihiatrični bolnišnici (tel. št. 592721), avdicije za snemanje televizijskega filma z delovnim naslovom *Kje je Biljana?* produkcijske hiše Kairos. Režiser filma je znani italijanski režiser oddaje *Chi l'ha visto?* Gianni Lepre. Svojo filmsko zgodbo je zapisal po resnični zgodbi Biljane Pavlovič, ki je nesrečno sklenila svoje življenje na njivi znanega morilca - serial killerja - Gianfranca Stevanina iz krajev blizu Verone. O Stevaninu se prav sedaj veliko govori, sled za Pavlovičevu pa so našli prav s pomočjo oddaje *Chi l'ha visto?* Vabijo vse, ki želijo sodelovati v tem filmu bodisi kot igralci bodisi kot sodelavci filmske ekipe, in to tudi v primeru, da nimajo še filmskih izkušenj.

OB 50. OBLETNICI NASILNE SMRTI EDIJA DEVETAKA

29. avgusta bo minilo 50 let, odkar je bil umorjen trindvajsetletni Edi Devetak, doma z Vrha. Leta 1945 meseca junija se je vrnil iz Nemčije, kjer je preživel 18 mesecev in kot ujetnik delal v rudniku. Po srečni vrnitvi je bil zaposlen pod ZVU kot uradnik na goriškem anagrafskem uradu. Istega usodnega 29. avgusta so ga svoji doma zama pričkali. Vozil se je namreč vsak dan iz Gorice do Rubij z vlakom in potem pešal domov. Zločinski neznanci so ga pričakovali v samotnem kraju, ga mučili in nato ubili. Njegovo razmesarjeno truplo so našli napol zakopano šele osem dni kasneje, nedaleč od kraja umora.

Dragi Edi, vsi, ki smo te poznali, tvoji bratje in sestre, sorodniki in prijatelji smo te globoko ljubili in spoštovali; vsa ta leta niso mogla utešiti bolečine, ki jo je povzročila tvoja prebrida in prerana smrt. Tebi posvečamo te vrstice v spomin, nam živim pa naj bodo v spomin, da bi se nikjer več, ne pri nas in ne po svetu, dogajala podobna grozodejstva. Bog naj podari večni mir in pokoj Tvoji duši, nam, ki žalujemo po Tebi, bodi priporočnik v večnosti. - SVOJCI

POLETNO SREDIŠČE "ŠTANDREŽ"

IVA KORŠIČ

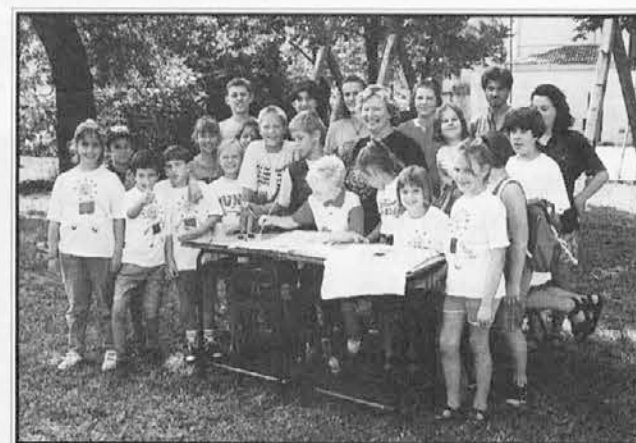
V sončnem, toplem avgustovskem dopoldnevu smo obiskali štandreške osnovnošolske otroke, ki so se te dni predčasno, a le začasno in z velikim veseljem vrnili v šolske klopi.

Lansko poletje so v goriški osnovni šoli Otona Zupančiča prvič imeli nekakšno dvotedensko predpravo na novo šolsko leto za četrto in petošolce.

Ker je iniciativa dobro uspela, so letos nekaj podobnega želeli izvesti v osnovni šoli Frana Erjavca; toda šolsko skrbništvo ni moglo (ali ni hotelo?) finančno podpreti zelo pozitivne pobude, zato se je štandreški rajonski svet obvezal, da bo sam poskrbel za organizacijo skupaj s štandreško župnijo sv. Andreja. Vsak dan, razen sobote, od 19. do 30. avgusta, otroci preživljajo dve uri v šolskem poslopju (ki ga je dalo na razpolago ravnateljstvo) z učiteljicami Majdo Zavadlav in Mirko Bric. Z njuno pomočjo 23 otrok (od teh so štirje iz italijanske sekcije osnovne šole) iz vseh petih razredov pridno ponavlja

učno snov. Posebno pozornost posvečajo slovenskemu in italijanskemu jeziku ter matematiki. Zavzeto, marljivo izpopolnjujejo delovne zvezke, ki sta jim jih pripravili učiteljici. Učne lističe dopolnjujejo, popravljajo, podčrtujejo. Ponavljanje jim gre čisto gladko od rok, tako da nam je učiteljica Majda po tistem zaupala, da je prav zares zadovoljna z njihovo prizadevnostjo. Seveda vse poteka v zelo sproščenem vzdušju, saj so vendar počitnice!

Po učnih urah se otroci ob malici sprostijo in se iz razredov preselijo v prostore rajonskega sveta. Tam pišejo spise o počitnicah, poletju, morju, hribih, si izmišljajo smešnice, sestavljajo pesmice, rišejo. Vse to raznovrstno gradivo bodo uporabili za časopis, ki bo rokopisno razmnožen, tako bo še bolj njihov in pristen. Na naslovni strani se bo smejalo razigrano sončece

v kratkih hlačkah in poletni majički. Ta simpatična risbica (pravi znak središča) krasi tudi bele majice, ki so jih malčki skrbno narisali in pobarvali z iznajdljivimi nasveti učiteljice Majde. Ona je namreč mentor in glavni koordinator. Zadnje avgustovske dni pač izrablja v družbi otrok (koliko kolegic bi bilo pripravljenih tako žrtvovati zadnje proste dni?). K sreči ima ob sebi brhke fante in dekleta (Dimitrija, Vereno in Heleno Brajnik, Martino Nanut, Alessandro Schiettino, Christiana Benedettija), ki spremljajo otroke med igranjem na prostornem dvorišču in med raznimi dejavnostmi. Te so še posebej pestre in nekatere zahtevajo precej natančnosti kot npr. vezanje prtičkov. Od časa do časa se vsi odpravijo v župnijsko dvorano A. Gregorčiča in tam prepevajo lepe otroške

pesmi. Včasih jih g. župnik preseneti z obiskom in jim prinese bombončke.

Da bi поблиže spoznali, kako nastaja naša najosnovnejša hrana, vsakdanji kruh, so si ogledali njen celotni potek v pekarni Brotto. Najprijetnejši in najslajši dan pa je bila minula sredo, ko je neki fantič končno lahko v prešerni družbi praznoval svoj rojstni dan. Tožil je namreč, da mora vsako leto zaradi odsotnosti vrstnikov sam obhajati naj-lepši dan.

Predsednik rajonskega sveta Božidar Tabaj in župnik Karel Bolčina sta lahko popolnoma zadovoljna s to novo poletno pobudo, saj se obiskovalci središča prav dobro počutijo in so v teh dneh spet osvežili svoje znanje in si prisvojili marsikaj koristnega.

PRAZNOVANJE 70-LETNIKOV V ŠTEVERJANU

Praznovanje letošnjih sedemdesetletnikov v Števerjanu je bilo v teh poletnih dneh še posebno živahno. Slavljenici so svojo okroglo obletnico proslavili najprej z zahvalno sveto mašo v župnijski cerkvi, nato so se spomnili svojih že pokojnih sorodnikov, ki počivajo na domačem pokopališču, s šopkom cvetja pa so počastili spomin umrlih v prvi svetovni vojni pred vaškim spomenikom. Praznik se je v razposajeni družbi nadaljeval z gostijo v domači gostilni.

Naša skupina slavlencev si lasti še to posebno zaslugo, da so prvi pobudniki tovrstnih praznovanj v Štever-

janu. Začelo se je vse pred dvajsetimi leti, ko so ob svoji okrogli 50. obletnici življenja kratkoma "uvodili" v Števerjanu ta skupna praznovanja. Od takrat so jim sledili 40-letniki, pa tudi 30, 25, 20-letniki ali celo še mlajše generacije; oni pa, ponosni na to svojo iniciativo, so se v teh dvajsetih letih srečevali skoraj vsako leto in se zlasti ob bolj okroglih obletnicah zbrali tudi v domači cerkvi pri skupni zahvali.

Našim slavlencem čestitamo ob njihovem tako važnem jubileju in jim obenem želimo, da bi jih njihova skupna snidenja še veliko let tako lepo združevala.

Kronika iz Rupe

Že nekaj časa imamo bogoslužje v prostorih pod cerkvijo zaradi del v cerkvi. Može in žene so pripravili vse potrebno za posodobitev električne mreže v cerkvi, potem ko so napeljali vodo, plin; postavili so ogrevanje na plin ter cerkev in zakristijo na novo prepletkali. Dela je veliko in ga še dolgo ne bo zmanjkalo, tudi na zvoniku ne: omet, strelovod ipd. Nato bo na vrsti še oprema: križev pot in še kaj.

Dobrodošla je vsakršna pomoč: prostovoljno delo, tudi čiščenje in prispevki za kritje stroškov.

Kaučičevi so krstili malo Nicol, Barone pa malega Samuela.

MePz Rupa-Peč bo na letnem izletu od 30. avgusta do 1. septembra.

8. septembra bo v Rupi poroka Bogdane Maraž in Aleksandra Kosiča; 14. septembra pa Romine Florenin in Fulvia Avoleda na Peči.

2. septembra bomo poromali na Barbano skupaj s celo Goriško in Tržaško. Zamudniki naj pohitijo z vpisom.

Nekateri se bodo udeležili srečanja Prenove v Duhu s p. Émilianom Tardifom v Ljubljani v dneh od 6. do 8. septembra, kjer bodo molili za obnovo vere tudi nas vseh.

29. septembra bomo poromali proti Stari gori ter v Beneško Slovenijo.

6. oktobra bo sv. birma v Gabrjah ob 16. uri za vse naše štiri vasi. Birmancev bo 21. Želimo, da bi se vsi ti po birmi zavzeli za lepo krščansko delovanje po župnijah. Tudi neposredna priprava na birmo bo v septembru v to usmerjena. Pričakujemo pa sodelovanje staršev in botrov obeh župnijskih skupnosti ter seveda molitev za uspešen in vreden prejem zakramenta sv. birme. — ŽU

Gabrje

17. avgusta je nenadoma umrl g. Giuseppe Baccaglioni. Pokopali so ga v družinsko grobnico pri Portogruaru. Bil je dober mož in iskan fizioterapevt. Ženi, gospe Ivanki, in vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

TABOR NoRP-RP 1996

PESTER POTOVALNI TABOR STAREJŠIH SKAVTOV

IZNAJDLJIVI GAMS

Potovalni tabor goriškega noviciata in klana se je letos začel 5. avgusta, ko smo se udeleženci zbrali na skavtskem sedežu in od tam krenili na pot...

Začetek je bil nekoliko nenavaden, saj smo v prvem dnevu prevozili nekaj sto kilometrov s kolesi in kolesarili po Reziji do mejnega prehoda Učja (645 m n.v.) in nato do Žage pri Bovcu, kjer smo si postavili bivake in prespali prvo noč. Naslednjega dne smo se odpravili do Bovca, od koder smo z raftingom prepluli del soške struge in tako preizkusili svoje sposobnosti in zmogljivosti, seveda s pomočjo vodiča. Večer smo preživeli v bovškem župnišču in pripravili program za naslednji dan.

Pot se je v sredo vila na Kanin, kamor smo se najprej povzpeli z žičnico in nato hodili do vrha, kjer sta nas čakala čudovit razgled na okoliške hribe in toplo, poletno sonce, ob katerem

smo uživali v popolni nebeški tišini. Kmalu nato smo se spustili do koč P. Skalarja, med potjo pa se pozabavali s hojo po meliščih in plezanjem po kaninskih škrbinah ter občudovali prelepe naravne skulpture.

Popoldne je vsak posebej razmišljal o skupnosti s pomočjo odlomkov iz raznih knjig. Po enourni refleksiji pa se je vnel zanimiv in vroč pogovor, ki je vsakega od nas močno prevzel.

Zvečer smo imeli obred, pri katerem smo trije no-

vinci prestopili in bili sprejeti v klan ter tako vsadili seme sončnice v zemljo. To seme nas bo spominjalo, da črpamo moč iz klana, kakor črpa sončnica življenjski sok iz sonca, ko se obrača vedno v njegovo smer.

Naslednjega dne smo se zopet spustili v dolino in s kolesi nadaljevali pot do Kreda pri Kobaridu, kjer smo se osvežili v toku Nadiže in srečali druge brate in sestre skavte, ki so nas obiskali ter skupaj z nami

obhajali sv. mašo v sugestivni cerkvi sredi gozda. Med obredom je rover Niko di Battista prejel odhod in se odločil za nadaljnje služenje v organizaciji. Poslovili smo se s pesmijo slovesa, medtem ko je on nadaljeval pot proti domu.

Po maši smo se po dvojicah odpravili na hike s kolesi. Vsaka dvojica si je morala poiskati prenočišče in nato po natančno določeni poti priti do končnega cilja - skavtskega sedeža v Gorici.

Za nekatere je bila pot daljša, za druge krajša, vendar naslednjega dne smo se vsi skupaj zbrali v Gorici in zaključili tabor trudni, a zadovoljni z vsemi doživetji.

Sovodenjski krvodajalci: izlet na Krnico

Krvodajalci iz Sovodenj organizirajo občasno tudi izlete, na katerih utrjujejo prijateljstvo. Tako so se letos 21. julija podali na Krnico. Zbralo se jih je nekaj več kot trideset in skupno so odšli v Vipavsko dolino, kjer so se v Šempasu srečali s krajevnim vodnikom Brankom, ki jih je popeljal skozi Vitovlje na Vitovski hrib, kjer stoji starodavna romarska cerkva sv. Marije. Prve omembe cerkvice so že v 14. stoletju, v času turških vpadov so okrog cerkve sezidali močno obzidje, med drugo vojno pa so cerkev uničili Nemci, obnovili so jo v sedemdesetih letih. Od tu so krvodajalci odšli še na ogled kapelice sv. Lucije, kjer je zraven korito, v katerem po pripovedovanju domačinov še nikdar ni zmanjkalo vode, ki naj bi imela tudi čudežno zdravilno moč za oči. Cilj izleta je bila lovska koč Lijak, ki stoji na Krnici, le-tej domačini pravijo Kopitnik. Koča stoji blizu vzletišča zmajarjev in padalcev z jadralskimi padali. Po okusnem golažu so nekateri odšli na bližnji Kucelj (1257 m), drugi pa so se zadržali v prijetni družbi v okolici koč. Ko so se sovodenjski krvodajalci vračali, so si ogledali še ostanke znamenite ceste in Vitoveljsko jezero. Udeleženci izleta so bili zelo zadovoljni, saj so spoznali kraje, ki jih še niso videli. - R. DEVETAK

Vrh sv. Mihaela: jubilej in druge novice

5. avgusta je praznoval 90-letnico življenja g. Angel Juren z Vrha. V krstni knjigi beremo, da ga je 12. avgusta istega leta krstil kurat Valentin Zega. Angelov oče je bil Štefan, sin Štefana, kmeta, in Katarine, roj. Gril, z Vrha 41. Mati pa Karolina, roj. Devetak, hčerka Jožefa in Jožefe roj. Cotič. Za botra sta bila Jožef Pahor in Kristina Pelicon, kmeta; babica pa Marija Pelicon. Poročil se je 13.2.1931 v gabski cerkvi z Zofijo Frančeskin z Vrha. Med prvo svetovno vojno je moral z družino še kot otrok v begunstvo v Avstrijo, in sicer v Bruck an der Leitha. Trda so bila vsa leta begunstva, pa tudi pozneje niso bila nič boljša. Zlasti sta ga prizadeli smrt ljubljene žene Zofije pred poldrugim letom in le nekaj dni pozneje še hčerke Marice por. Juren.

Za praznovanje okroglega rojstnega dne je kot skrben oče hranil nekaj lir za pogostitev svojih hčera in njihovih

družin, toda roparja sta ga na domu še tega okradla. To nas je vse užalostilo zlasti zaradi tega, ker sta si neznanca izbrala prav njega, ki velja za pokončnega in izredno odbrega, milega in vernega moža. A tudi to je možato prenesel. Vsa župnijska skupnost mu veselo čestita in želi še veliko zdravih in blagoslovljenih let!

9. avgusta smo na predvečer sv. diakona in mučenca Lovrenca pripravili svoja srca za slovesnost našega sozavetnika, ki je bila 11. avgusta, na nedeljo po njegovem godu.

2. septembra bomo v večjem številu poromali na Barbano. Zamudniki naj hitro pohitijo z vpisom. 8. septembra bo krst Anje Černic z Vrha 24/a.

Shod sv. Lovrenca na Vrhu sv. Mihaela

Naša vas je posvečena sv. nadangelu Mihaelu, po katerem nosi tudi ime, vendar pa v vasi praznujemo tudi praznik sv. Lovrenca. To je star običaj, ki se je ohranil do danes. Tega farnega sozavetnika na Vrhu zelo častimo in ga imamo za priprošnjika in varuha poljskih pridelkov. Sedanje farno praznovanje ima močan verski pečat. Po stari tradiciji se na ta dan zberemo na Vrhu sv. Mihaela vsi, ki smo po rodu z Vrha. Letošnji shod sv. Lovrenca - kot njegov praznik po domače imenujemo - je bil v nedeljo, 11. avgusta. Udeležilo se ga je veliko vaščanov s sorodniki in znanci od vsepovsod. Ob tej priložnosti smo povabili medse pritrkovalce iz Rupe in Gabrij, ki so nam z vrhovskimi zvonovi priredili pravi koncert. Mladinski pevski zbor Vrh sv. Mihaela pa je nastopil v narodnih nošah. Mlade pevce je pri petju cerkvenih, ljudskih in skavtskih pesmi vodila ga. Nerina Devetak, na orgle pa jih je spremljala nadarjena študentka Sara Devetak. Slovesno mašo je vodil domači župnik, ki se je med pridigo zavzel za zvestobo božji besedi in narodnim izročilom. Zaradi muhastega vremena ni bilo slovesne procesije, ki se je tako omejila na notranjost cerkve. Slovesno mašo je zaključila pesem *Hvala večnemu Bogu*, veselo pa je bilo po maši tudi pred cerkvijo, "na britofu", kjer so se ljudje še dolgo zadržali ob kozarcu vina in slaščicah. - R. DEVETAK

Veselo praznovanje ob shodu sv. Lovrenca na Vrhu sv. Mihaela

DAROVİ

V SPOMIN na drago mamo Romano Bensa daruje hčerka Marica z družino po 250.000 lir za Katoliški dom, za slovensko Karitas, za slovenske misijonarje, za Radio Ognjišče iz Kopra in za cerkev v Pevmi (skupno 1.250.000).

ZA KATOLIŠKI dom: v spomin na pok. Romano Bensa Kristina Devina 100.000, Silva in Arduino Robazza 100.000 lir; namesto cvetja na grob pok. Frančiške Colja vd. Bensa zet Joško 100.000, Aleksander Rustja iz Trsta v isti namen 100.000 lir.

ZA SLOVENSKO Karitas: namesto cvetja na grob pok. Romane Bensa Ana Mozetič 75.000 lir.

ZA LAČNE otroke v misijonih: Cilka 100.000 lir.

ZA CERKEV v Gabrijah: N.N. 5.000 lir.

ZA CERKEV na Peči: druž. Čevdek P. ob 5. obl. smrti Antona Budina 100.000 lir.

ZA CERKEV v Rupih: starši Antonella in Walter ob krstu male Nicol Kaučič 200.000; starši Roberta in Antonio ob krstu malega Samuela 100.000 lir.

ZA CERKEV v Števerjanu: druž. Hlede (Ašči) za ogrevanje 50.000; N.N. 200.000; ob obletnici smrti moža J.T. 50.000; namesto cvetja na grob pok. Mariji Domik tri sestre 60.000; N.N. 100.000; N.N. za obnovo Sedej. doma 100.000; v spomin na Fani Matjac Koršič Savina Planišček 50.000, Alojzija Koršič 50.000, druž. Corsi Hadrijan 200.000; Zora Sfiligoy 50.000; N.N. 100.000; druž. Komjanc Aleš 50.000; v spomin na pok. Dano Češčut druž. Komjanc Simon 300.000, druž. Komjanc Aleš 100.000; N.N. 100.000; letnik 1936 80.000; letnik 1926 ob srečanju 50.000; v spomin na pok. sestro Mihelangelo: sorodniki 150.000, Martin Komjanc 100.000, druž. Vrtovec Komjanc 250.000; N.N. 100.000 lir.

OSTALI DAROVİ PRIHODNJIČ

OBVESTILA

ŠIRŠI ODBOR Zveze slovenske katoliške prosvete se bo sestel v torek, 3. septembra, ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici.

SKUPNO GORIŠKO-tržaško romanje na Barbano bo v ponedeljek, 2. septembra, s sveto mašo ob 11. uri.

V NEDELJO, 8. septembra, bo v Zavodu sv. Družine celodnevna duhovna obnova oz. prijateljsko srečanje za starejše žene in družbenice. Začetek ob 9. uri, sklep s sv. mašo ob 18. uri. Pridite vse, ki želite preživeti nedeljo ob poslušanju božje besede in v prijateljski družbi.

ČESTITKA

Uredništvo in uprava Novega glasa čestita mali Ani Terčič, ki je bila v nedeljo s sv. krstom sprejeta v števerjansko župnijsko skupnost.

Ladiju in Marinki iskreno čestitajo ob 25. obletnici poroke krvodajalci iz občine Sovodnje.

"Le kdor dela, je vreden jela, kdor lenuha, ni vreden kruha," je nekoč rekel naš goriški slavček Simon Gregorčič. V časih, ko nam Slovincem ne prede prav lepa, se vam zahvaljujemo, da ste na Sovenci v Števerjanu ponovno odprli Koršičevo gostilno. Vas, Hadrijan in družina, kot prijatelji in slovenski gostinci pozdravljamo ter vam voščimo vse najboljše in kličemo "vedno s slovenskim ponosom naprej!" Renato in Uštili Devetak z družinama.

GLASBENAMATICA GORICA

V PISOVANJE V ŠOLSKO LETO 1996/97
Potrebne informacije dobite na tajništvo šole, ul. della Croce 3, od 1. do 10. septembra 1996, od ponedeljka do petka, od 10. do 15. ure (tel. 0481/531508).

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO EMIL KOMEL

ŠOLSKO LETO 1996/97

- reden študij vseh instrumentov in solopetja
- teorija, solfeggio, harmonija, glasbena zgodovina
- podiplomski študij za klavir in violino
- dvoletna klavirska šola za pedagoge
- eksperimentalni razred klavirja (prof. Sijavuš Gadžijev)
- komorna in orkestralna igra
- pevski zbor
- prosti tečaji za amaterje
- baletna šola (od 4. leta starosti dalje)
- DO-MI-SOL - tečaj za predšolsko mladino

Lanski gojenci lahko potrdijo vpis telefonsko.

Nove učence vpisujemo od 2. do 6. septembra v uradnih urah.

Urniki tajništva: od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure.

Na oddelkih bomo vpisovali v dne:

Župnijski dom A. Gregorčič v ŠTANDREŽU: v četrtek, 5. septembra, od 17. do 19. ure;

Sedejev dom v ŠTEVERJANU: v petek, 6. septembra, od 17. do 19. ure;

Župnijski dom v DOBERDOBU: v četrtek, 12. septembra, od 17. do 19. ure.

Drevored 20. septembra 85 - Gorica, tel. 532163

11

ČETRTEK
29. AVGUSTA
1996

RAZISKOVALCI MRT DELEŽNI POSEBNE RAZISKAVE

ERIKA JAZBAR

Ko smo pred nekaj meseci gostili v Gorici nekatere vidne predstavnike iz Beneške Slovenije, so na naše vprašanje o novih razmerah in novem vetru, ki naj bi zapihal v teh dolinah, odgovorili precej skeptično...

"Res je, da se podirajo nekateri desetletni tabuji in se išče najprimernejša oblika medsebojnega sodelovanja in skupnega življenja, vendar je tudi res, da konkretno nismo bili deležni kakšnih posebnih zanimivih iniciativ."

Toliko za uvod in dokaz nove provokacije. Pa začnimo po vrsti.

V ponedeljek, 19. avgusta, je v kraj Masere (vas na pobočju Matajurja) prišlo 25 mladih raziskovalcev s svojimi mentorji; začela se je 16. izvedba Mladinskega raziskovalnega tabora. Od leta 1986 se večinoma študenti s Tržaškega in Goriškega

zberejo v določenem slovenskem kraju in vsak v svoji skupini raziskuje približno v dveh tednih zgodovinske, etnološke, jezikoslovne značilnosti naselja. V vseh teh letih je tabor dokazal, da je raziskovanje mogoče le s pomočjo domačinov in s sodelovanjem prisotnih institucij, ki nudijo potrebne prostore ter vstop v nekatere občinske matične arhive.

Tabor se letos že šestič mudi v Benečiji, kar pomeni, da sploh ne predstavlja novosti, kajti po Benečiji 83, Kanalski dolini 86, Reziji 89 in 94 ter Bardu 92 bi pristojni verjetno lahko razumeli, da ne gre za nobeno nevarno ali skrivnostno pobudo. Kljub

temu je bila skupina deležna velikega zanimanja; najprej v torek, ko so orožniki iz Špetra opravili še kar rutinski pogovor z vodjem tabora zgodovinarjem Milanom Pahorjem. Pozanimali so se podrobno o delu, ki ga raziskovalci nameravajo opraviti v teh 12 dneh. Nič čudnega, če ne bi akcije ponovili v sredo, tokrat financarji; pregledali so kombi in zahtevali vsa mogoča pojasnila. Financarju je verjetno ušlo, da je obisk posledica nekega opozorila. Po starem torej. Ne bomo obujali obiska, ki ga je bil deležen matajurski župnik novembra lani, vendar vsem tistim, ki si domišljajo, da so temna leta naše polpretekle zgodovine za nami, naj bo omenjeni dogodek dokaz, da je pot do civiliziranega sožitja še nekje za ovinkom.

ZA VEDNO SE JE POSLOVIL IZIDOR PREDAN, VELIK SIN NAŠE BENEČIJE

DRAGO LEGIŠA

Kulturni, prosvetni in politični delavec Izidor Predan počiva od 14. t.m. na pokopališču na Ljesah, ki je tik ob župnijski cerkvi. Omahnil je nekaj dni prej na Matajurju, ko se je pripravljaj, da bo nagovoril množico svojih beneških rojakov, ki so prihiteli na praznik, katerega je sam bil pobudnik. Star je bil 64 let.

Doriča Predana sem prvič srečal v drugi polovici 50. let na sodišču v Vidmu. Znani in bojeviti beneški župnik Angel Kračina se je zaradi hude obrekovalne gonje na straneh takratnega videmskega dnevnika obrnil na sodišče in zahteval, naj se obrekovalci obsodijo. To je tudi dosegel. Potek razprave je spremljala manjša skupina beneških in goriških duhovnikov, med njimi pa je bil tudi mlad fant izrazito beneške drže in postave, tako da sem ga imel za enega beneških duhovnikov. Ko smo se po obravnavi zbrali v bližnji gostilni, mi je znanec pojasnil, da tisti mladi fant ni duhovnik, temveč laik Izidor Predan. To ime mi je bilo znano, saj ga je bila italijanska oblast na začetku 50. let celo zaprla in ga obtožila vojnega delovanja v korist Jugoslaviji. V resnici pa se je Predan že od mladih nog zavzemal za priznanje osnovnih narodnostnih pravic beneškim Slovincem. Povsem pravilno je tudi menil, da bo proces narodnostnega osvoboditve nujno pomenil tudi socialno rast in osvobodjanje.

S tem zanimivim Benečanom, ki je bil hkrati močna osebnost, sem se nato srečal v Čedadu. Bilo je v tisti ozki ulici nedaleč od stolnice, kjer je bil prvi sedež Kulturnega društva Ivana Trinka. Glavni pobudnik in ustanovitelj društva je bil prav Izidor Predan. Slavnostni govornik na prvi javni prireditvi tega

Posnetek s pogreba

društva je bil moj znanec iz gimnazijskih let prof. Severin Bernjak. Spoznal sem ga v Vidmu, kjer smo tri leta bili "v begunstvu" gojenci goriške škofijske gimnazije. Lepo in mogočno stavbo malega semenišča v Gorici so oblasti zasegle in jo spremenile v vojaško bolnišnico. Severin Bernjak je tedaj bil bogoslovnik, ki se je zelo zanimal za slovenske dijake iz Gorice. Bil je gojenec Ivana Trinka, njegov veliki občudovalec in odličen poznavalec njegovega dela. Naravnost mojstrska je bila poteza Izidorja Predana, da je na prvo večjo javno prireditev komaj ustanovljenega društva povabil kot slavnostnega govornika dr. Severina Bernjaka, ki je s svojimi izvajanjem naravnost očaral poslušalce. Bernjak, ki je bil

zapustil bogoslovje in delal nekaj časa v rudniku, je govoril v italijanščini, njegov govor pa je nato odlično prevedel v slovenščino Franc Jeza in ga objavil v Novem listu.

Prav rad pa se spominjam še srečanja s Predanom. Bilo je v gledališču Ristori v Čedadu na tisti znameniti in zgodovinski *Dan emigranta*, ko je videmski nadškof msgr. Alfredo Battisti javno prosil Benečane za odpuščanje zaradi krivic, ki jih je prizadejala videmska Cerkev. Predan je bil naravnost vžihčen, saj je dočakal, da so njegova prizadevanja obrodila velike sadove.

Spremljal sem seveda njegovo delo, zlasti ko je prevzel odgovorno uredništvo Novega Matajurja, pri katerem je sodeloval do smrti. Rajni Predan ni imel formalne izobrazbe, bil pa je izreden naravni talent, kar je prihajalo do izraza tudi in zlasti v delih, ki jih je pripravil za oder. Bil je tudi sam igralec Beneškega gledališča.

Z njegovo smrtjo je nastala vrzel, ki jo bo težko odpraviti. V zgodovini naših Benečanov bo ostal zapisan z zlatimi črkami. Naj v miru počiva. Gospe ženi, sinovoma in sorodnikom izrekata globoko občuteno sožalje tudi uredništvo in uprava Novega glasa.

Izidor Predan, pobudnik *Dneva emigranta* (1964), *Kamenice* (1971), glavni urednik *Novega Matajurja* (1974-1985), nato avtor rubrike *Peter Matajurac*.

Z ŽIČNICO DO SVETIH VIŠARIJ, KJER SE SREČUJEJO VERNIKI TREH NARODOV

KABINSKA ŽIČNICA v Ovčji vasi obratuje vsak dan od 22. junija do 8. septembra. Nato pa še 14./15., 21./22. in 28./29. septembra.

URNIK: delavniki od 9. do 16.30; nedelje in prazniki od 8.30 do 18. ure. Posebne ugodnosti za organizirane skupine (min. 25 oseb): povratna karta 14.000 lir.

Sv. maša: delavniki ob 12. uri; nedelje in prazniki ob 9.30, 10.30, 12., 15. uri.

telecabina
**MONTE
SANTO**
D E L
LUSSARI

INFORMACIJE TEL. 0428/2967 - 64982. FAX 0428/40455

USPEL KONJENIŠKI TURNIR NA AJŠEVICI

V prejšnjih številkah smo napovedali, da bo imel Konjeniški klub Mandrija na Ajševici pri Novi Gorici turnir v preskakovanju zaprek. Le-ta je izredno lepo in dobro uspel prvo nedeljo v avgustu, prav v času olimpijskih iger, ki so bile v Atlanti.

Posebno pozornost in zahvalo zasluži dipl. ing. Rajko Harej, ki je v sproščenem otvoritvenem in pozdravnem govoru lepo in celovito orisal konjeniški šport in njegovo zgodovino ter pomen konja za človeka od davnih časov do danes. Jezdci morajo imeti plemenit odnos do konja, potrebna sta sožitje in ljubezen do živali. Harej je znal

zanimivo povezati olimpijske igre in turnir v preskakovanju zaprek omenjenega kluba na Ajševici. Konjski športi zahtevajo nekaj več moči, natančnosti ter popolno sožitje konja in jezdeca.

Na turnirju so se v lepem sončnem vremenu zbrali najboljši tekmovalci iz vse Slovenije, ki so dosegli izredne uspehe. Zaradi dobre organizacije, infrastrukture lokacije konjeniškega kluba Mandrija in drugih dobrih okoliščin (gostinsko-turistična ponudba oz. postrežba ter ljudsko rajanje in domače pesmi po prireditvi) so nekateri tekmovalci že izrazili željo, da bi kmalu organizirali nove zvrsti tekmovanja pri preskakovanju zaprek in drugih disciplin konjeniškega športa.

G.D.

ZAHTEV POLITIČNIH STRANK V SLOVENIJI

ZARADI GOSPODARSKE IN SOCIALNE KRIZE VOLITVE ČIMPREJ!

MARJAN DROBEŽ

Predvolilna kampanja v Sloveniji je zavzela tako velik obseg in je postala ostra, da je dejavnost državnih organov in tudi parlamenta skoraj ohromljena.

POLITIČNA OFENZIVA SOCIALDEMOKRATSKE STRANKE IN JANŠE

Vlada premiera dr. Janeza Drnovška izvaja samo nujne ukrepe tekoče politike, najbolj pa si prizadeva, da bi preprečila morebitne pretrese v politiki, ki bi lahko še poslabšali predvolilno ozračje oz. razmere v Sloveniji.

Večina političnih strank zato meni, da so gospodarske in družbene razmere v naši državi tako pereče, da bi morali imeti čimprej nove volitve, ki bodo tretje v zgodovini samostojne slovenske države. Kučan se bo o datumu volitev s predsedniki strank ponovno posvetoval 2. in 3. septembra. Zadnji rok za razpis novih parlamentarnih volitev bo 9. oktober, medtem ko naj bi po mnenju večine strank volitve bile 10. novembra. Sodeč po ostrih in včasih tudi grobih izjavah predstavnikov raznih strank bomo v prihodnjih mesecih - do volitev - "verjetno pričali političnemu mersarskemu klanju," kot piše v zadnji sobotni izdaji najbolj razširjen slovenski dnevnik Delo. Dejavnost so postale tudi manjše stranke, pri čemer prednjačijo tiste, ki so združene v Zvezi deželnih strank Slovenije. Slednje pričakujejo, da bodo na volitvah prejeli okrog 7% glasov. V Sloveniji je zdaj registriranih skupaj 24 strank, medtem ko se je na zadnjih volitvah leta 1992 predstavilo 18 list.

V vseh političnih strankah seveda potekajo obsežne priprave na volitve. Imena možnih kandidatov še niso znana, toda je kar nekaj znakov o raznih izbirah. Tako se menda podaja v politiko tudi Ivan Oman, dosedanj častni konzul Liberije v Sloveniji, ki ga je vlada pred kratkim odstavila. Dolgo časa so ga obtoževali, da je zapleten v nezakonito trgovanje z orožjem v Sloveniji. Njegove simpatije naj bi bile - tako je sam izjavil - na strani sedanje opozicije. Skoraj gotovo bo kandidiral tudi direktorica Agencije za plačilni promet Romana Logar, ki se je izkazala pri odkrivanju prilaščanja premoženja v sedanjem procesu preobrazbe družbene imovine v imovino z znanim lastnikom. Za mesto v državnem zboru naj bi se potegovala na listi Socialdemokratske stranke. Sicer je Romana Logar v preteklih dneh prišla v oster spor z vlado, ker je nasprotovala razdelitvi prostorov za novi dejavnosti, ki so jih razvili iz prejšnje Agencije za plačilni promet, nadziranje in informiranje. Kandidiral naj bi

tudi časnikarka in urednica Dela Mojca Drčar-Murko, ki se je pred nekaj meseci vrnila z mesta dopisnice osrednjega slovenskega časnika v Rimu ter velja za dobro poznavalko italijanskih razmer. Menda ji kandidatura za poslanko ponuja Združena lista socialdemokratov.

Med strankami so proti čimprejšnjim volitvam le socialdemokrati, ki zahtevajo, da v Sloveniji najprej izvedejo štiri že pripravljene referendume o spremembah volilnega sistema. Ta stranka se zavzema za uvedbo večinskega sistema, ki bi ga v primeru zmage na referendumu takoj uveljavili v volilnem zakonu, ta pa bi veljal že za letošnje volitve. Referendumi pa postajajo zmeraj bolj težko izvedljivi že za naslednje volitve, ker se roki za razna volilna opravila hitro bližajo. Zavlačevanja v parlamentu so povzročile pravzaprav vse stranke, bodisi tiste, ki so v vladi ali v opoziciji, ker hočejo preprečiti naglo uveljavljanje socialdemokratov in posebno Janeza Janše v slovenski javnosti. Nemara je Socialdemokratska stranka pri izvajanju svo-

je strategije za volitve nalezela na največje težave pri t.i. pomladnih strankah (SKD in Slovenska ljudska stranka, ki se upirajo očitni nameri Janeza Janše, da bi si jih politično podredil in sam prevzel vodstvo desne opozicije).

Socialdemokrati so se ofenzive za pridobitev čim večjega števila poslancev v novem parlamentu lotili z odločnostjo in premišljenostjo, ki ji ni primera v celotnem obdobju obstoja nove slovenske države. To je povzročilo osuplost in tudi nelagodje drugih strank oz. akterjev političnega življenja. Janez Janša in drugi voditelji te stranke kritizirajo, napadajo in celo grozijo (resda zgolj verbalno) drugim političnim strankam in posameznikom. Tisti poslanci v parlamentu, ki so izglasovali odlog referenduma o novih volilnih sistemih, naj bi bili skorumpirani ter naj bi za svoje glasovanje nekoč celo odgovarjali. Socialdemokrati naj bi bili po njihovih trditvah tudi edini in izključni dediči socialdemokratskega gibanja, ki je pred sto leti nastalo v Sloveniji.

Ob razčlenjevanju politike in teženju Socialdemokratske stranke in njenega predsednika Janše pred volitvami gre opozoriti, da je takšna dejavnost socialdemokratov in seveda tudi drugih strank povsem skladna s slovensko ustavo in je tudi del demokracije, ki se sicer v naši državi šele uveljavlja.

Misli koprškega škofa na Sveti gori

Praznik Marijinega vnebovzeta je sicer minil, toda razmišljanja, ki jih je v Marijinem svetišču na Sv. gori v pridigi izrekel koprski škof Metod Pirih, bodo v Sloveniji gotovo zmerom aktualna. Povezal je obisk sv. očeta z novim posvetilom Mariji, da bi ostala zavetnica našega naroda in države. Pirih je o Slovencih in Mariji dejal tudi naslednje: "Cerkev v Sloveniji potrebuje božjo moč Duha, da bo lahko nadaljevala delo nove evangelizacije. Naj Marija izprosi ta veliki dar vsemu cerkvenemu občestvu. Mi smo tukaj in prosimo: Marija, stopaj z nami v tretje tisočletje, stopaj na čelo slovenskega naroda kot naša Kraljica, da bomo narod Jezusov, kakor pojemo v pesmi." In še naslednje misli iz pridige: "Po petdesetih letih brezbožnega ateizma, ki je uničil vero v premnogih slovenskih srcih, zlasti v mladih ljudeh in v izobražencih, mora Slovenija zaradi svoje časti in večne sreče spet postati dežela vere. Na svetosti, ki izhaja iz vere, namreč temelji mir, tisti mir, ki ga svet ne more dati. Zato kličemo in prosimo, da bi bila Slovenija država miru, ki je drugo ime za pravičnost, poštenost, ljubezen, dobrohotnost, spoštovanje med ljudmi in za obilje dobrin, pridobljenih po božji volji. Posvetilna molitev Mariji pa ni le izraz naše prošnje za njeno milost, ampak hkrati zaveza in obljuba: prizadevali si bomo, da bi bila naša domovina Slovenija zares dežela vere, svetosti in miru." — M.

Mednarodni simpozij o interpretaciji Sv. pisma, dogodek svetovnega pomena

V okviru Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani potekajo obsežne priprave na Mednarodni simpozij o interpretaciji (razlaganju) Svetega pisma. Slednji bo od 18. do 20. septembra in bo eden od največjih znanstvenih zborovanj, kar jih je kdajkoli bilo v Ljubljani oz. v Sloveniji. Nekaj podrobnosti je v pogovoru za naš tednik pojasnil član SAZU in mednarodno uveljavljeni strokovnjak za Sveto pismo prof. Jože Kraševac.

Za omenjeni simpozij se je doslej že prijavilo 350 razlagalcev oz. strokovnjakov za Sv. pismo, od tega 150 iz tujine. Zagotovljena je udeležba 60 vrhunskih specialistov za Sv. pismo iz vsega sveta. Vseh udeležencev omenjenega zborovanja naj bi bilo več kot tisoč. Na simpoziju bodo predstavili tudi novo knjigo Sv. pisma stare in nove zaveze. To bo skupno delo mnogih avtorjev, med katerimi sta tudi prevajalca iz klasičnih jezikov dr. Jurij Bizjak, ki zdaj sodeluje v dejavnosti škofijske gimnazije v Vipavi, in prof. Otmar Črnilogar, župnik v Podragi. Knjiga bo opremljena z mnogimi opombami, kar ji bo dalo še poseben pomen, razsežnosti in aktualnost v znanosti in kulturi. — M.

Pater Émilien Tardif v Ljubljani

V Ljubljani bo 6., 7. in 8. septembra (na stadionu za Bežigradom) znameniti kanadski pater Émilien Tardif vodil seminar za evangelizacijo. Kot misijonar Srca Jezusovega deluje v Dominikanski republiki. L. 1973 je bil čudežno ozdravljen hude tuberkuloze; od tedaj potuje po vsem svetu in oznanja, da Jezus živi in odrešuje. Med obiski p. Tardifa (v Sloveniji zadnjič l. 1990) prihaja do ozdravitev telesnih in duševnih ran. Srečanja prireja *Prenova v Duho*, duhovna smer v katoliški Cerkvi, v kateri deluje približno 70 milijonov ljudi. Vodilo seminarja je *Pridi, Gospod Jezus! Z močjo svojega Duha prenovi obličje zemlje!* S seminarjem želimo uresničevati papeževo željo, da bi Slovenija "postajala vedno bolj dežela vere, svetosti in miru". —

Na Sveto goro bodo speljali vodovod

Patri frančiškani na Sveti gori nad Solkanom so dali pobudo za zgraditev vodovoda za to Marijino svetišče in božjo pot. Zdaj si frančiškanska skupnost - na Sveti gori deluje 10 članov tega verskega reda - pomaga z deževnico, ki jo zbirajo v petih velikih cisternah, vzhidanih v skale, za prečiščevanje te vode pa uporabljajo pesek in oglje. Kadar pa deževnice zaradi suše zmanjka, vodo za potrebe tamkajšnjega Marijinega svetišča oziroma bazilike in božje poti dobavljajo gasilci iz Nove Gorice.

Najbolj primerno rešitev oziroma traso novega vodovoda na svetogorsko vzpetino, ki je 682 metrov nad morskovo višino, še preučujejo. Morda bodo vodo napeljali iz vrelca Slatna pri Grgarju. Druga možnost pa je uporaba lastnega vira, saj domnevajo, da je pod Sveto goro dovolj vode. V vsakem primeru bodo vodovod zgradili, naložba pa bo zelo draga, zaradi česar patri frančiškani prosijo vernike in druge ljubitelje Svete gore za prispevke in pomoč. — M.

OCENE BEOGRAJSKEGA NADŠKOFA PERKA O ODNOSIH MED SLOVENIJO IN SRBIJO

Beograjski nadškof dr. Franc Perko je znan in cenjen v slovenski javnosti, zlasti politični, saj dokazuje veliko znanje tudi o političnih vprašanjih, kar daje njegovim razmišljanjem in ocenam posebno privlačnost in aktualnost. V nedavnem pogovoru za novi slovenski levičarski tednik *Panorama*, ki obsega kar dve strani časnika, je utemeljil tudi svoj pogled o tem, zakaj je Sveti sedež tako hitro priznal novo slovensko državo, kar so potem storile tudi druge zahodne države. Meni naslednje: "Ko je Vatikan videl, kakšne nečednosti in tragedije povzročajo vojska prejšnje skupne države v Sloveniji, je iz čisto moralnih razlogov priznal Slovenijo in Hrvaško, kar je takoj po tistem sprožilo še to, da nas je priznala vrsta drugih držav. V trenutku, ko je bila Slovenija mednarodno priznana država, je t.i. Jugoslovanska ljudska armada izgubila svojo legitimnost za posredovanje. Če se ta armada ne bi obnašala tako, ko se je, bi morda ne bilo priznanja še danes."

Tako mnenje beograjskega nadškofa je nekaj novega, saj doslej ni še nihče zatrjeval, da je predvsem bivša jugoslo-

vanska armada izzvala odgovor Vatikanu oz. njegovo priznanje Slovenije in Hrvaške.

V omenjenem intervjuju je dr. Perko tudi opozoril, da bi morala Slovenija več storiti in prispevati k razrešitvi problemov na Balkanu. Dejansko je naša država po razglasitvi neodvisnosti in samostojnosti bežala v Evropo, zdaj pa bi morala postati bolj stvarna. V Srbiji bo režim Slobodana Miloševića očitno še dolgo na oblasti, zaradi česar bi morala imeti Slovenija ves interes, da se odnosi med našo državo in Srbijo izboljšajo. "Srbi so občutljiv narod in tega bi se morali zavedati tudi Slovenci," poudarja nadškof. Državi sta se sicer priznali, toda medsebojni odnosi so ostali hladni. Srbi so prepričani v kolektivno krivdo slovenskega naroda, ki da je pglavitni krivec razpada prejšnje Jugoslavije in povzročitelj tudi krize na Kosovu, kjer podpira izključno albansko stran. V zadnjem času se Srbija hitro sporazumeva s Hrvaško in državi napovedujeta novo

obdobje sodelovanja. Slovenija bi lahko ostala zunaj sedanjih procesov, saj napovedujejo, da bo Hrvaška Srbiji oz. režimu Miloševića priznala nasledstvo (kontinuiteto) po bivši Jugoslaviji. To bi imelo pomembne posledice. V spremenjenem statusu Srbije bi druge države, ki so nastale po razpadu bivše skupne države, med njimi tudi Slovenija, lahko izgubile pravico do svojega deleža pri razdelitvi skupnega premoženja bivše Jugoslavije.

V intervjuju trdi dr. Perko, da je težko bolan, vendar ga Sv. sedež ne zamenja na mestu nadškofa v Beogradu. Prošnjo za upokoje ali vsaj premestitev v Slovenijo je ponovil vatikanskemu državnemu tajniku ob papeževem obisku v Sloveniji. Rekel mu je, da to zaenkrat še ne pride v poštev. "Naštel sem mu vse svoje bolezni, pa mi je odvrnil, da sem videti kar dobro."

Drugo plat zapletenih odnosov med Slovenijo in Srbijo je skoraj hkrati z

intervjujem beograjskega nadškofa v pogovoru za Delo razčlenil in utemeljil Taras Kermavner, član SAZU in veliko ime v slovenski kulturi. Opozoril je, da se v času, ko je objavljala *Pisma srbskemu prijatelju*, leta 1987 ni našel niti en sam srbski intelektualec, ki bi podprl njegov nasvet Srbom, naj se vključijo v Evropo. Kolektivno so hoteli srbsko zmago, to je premoč. "Če jim pripisujem »kolektivno krivdo«, jim jo v tem pomeni, da zdaj žanjejo, kar so sejali sami. Posledice njihovih stališč in ravnanj so bili stotisoči mrtvih in strahoten civilizacijski padec Srbije. Vse to se je zgodilo tudi zaradi ravnanja, volje in opredelitve srbskih razumnikov oz. intelektualcev. Kolektivna volja do kolektivne zmage je dala kolektivno krivdo, seveda za tiste, ki takšno krivdo čutili; večina je ne čuti, ker srbske težave pripisuje zlim silam sveta, v okviru t.i. teorije zarote proti Srbiji." Tako Taras Kermavner, ki pravzaprav napoveduje, da v slovensko-srbskih odnosih še ne bo kmalu otoplitve, čeprav bi premostitev sporov in začetek novega sodelovanja obeh državama zelo koristila. — M.

AVGUSTOVSKA INFLACIJA NAJNIŽJA PO LETU 1969

Sredi minulega tedna so objavili podatke o stopnji inflacije v Italiji. Letni trend v šestih vzorčnih mestih je dosegel 3,4 odstotka, kar je najnižja stopnja po letu 1969. Vsedrжавni statistični urad ISTAT bo sicer moral te podatke v prvih septem-

brskih dneh še potrditi, vendar pa so možni le manjši odstopi. Dejstvo je, da je inflacija padla pod 3,6 odstotkov, kot so zabeležili v juliju.

Vlada je ta podatek pozdravila, češ da gre za rezultat strožje politike plač in okrepitve lire na valutnem

tržišču. Sindikalne organizacije, a tudi združenje trgovcev in druge ustanove, ki povezujejo proizvajalce, pa so ugotovljale, da je podatek prej negativen kot pozitiven, ker ni rezultat padanja cen in storitev, ampak je prej posledica dejstva, da se je zmanjšala poraba. Ljudje naj bi torej kupovali manj blaga in naj bi pri tem tudi bolj pazili na ceno.

TEHNOLOŠKI PRIROČNIK O PRODUKCIJSKIH CIKLIH

GABRIJEL DEVETAK

Kakovost in inovacija v operativnih sistemih

V prvi polovici letošnjega leta je izšla pri založbi Cedam v Padovi izredno praktična knjiga, ki jo je napisal prof. dr. Aleš Lokar in obsega 469 strani (naslov izvirnika: *Manuale di tecnologia dei cicli produttivi - Qualità e innovazione nei sistemi operativi*). Avtor je priznani strokovnjak, ki se je rodil v Ajdovščini (1935), diplomiral pa je na tržaški univerzi, kjer se je tudi začela njegova univerzitetna kariera. Zatem je služboval kot profesor v Anconi, v Urbino in od leta 1986 na univerzi v Vidmu (Italija). Nekaj časa je delal tudi v gospodarstvu, zato je znal povezati prakso s strokovnim in raziskovalnim delom. Izredno aktiven je tudi na mednarodnem področju sodelovanja bodisi pri programih Phare, Tempus in Tacis kakor tudi med Slovenijo in Italijo. Do sedaj je objavil vrsto strokovnih in znanstvenih del, med temi tudi v številnih domačih in tujih strokovnih revijah. Sodeloval je na številnih mednarodnih konferencah, simpozijih, posvetovanjih itd. To mu je prineslo pomemben status, zaradi česar ga zasledimo tudi v *Enciklopediji Slovenije* in drugih biografskih leksikonih. Prejel je tudi pomembne mednarodne nagrade in priznanja.

Njegova najnovejša strokovna knjiga z izvirnim italijanskim naslovom *Manuale di tecnologia dei cicli produttivi* (Tehnološki priročnik o produkcijskih ciklih) obdeluje izredno pomembno tematiko za vsakdanjo prakso kakor tudi za študij na visokih šolah in univerzah. V uvodnih poglavjih je avtor prikazal uporabo modelov točnih (ekzakt-nih) znanosti kakor tudi metod za področje podjetništva. Zlasti so pomembni tisti modeli, ki jih uporabljamo v podjetništvu in naravoslovnih znanostih ter se nanašajo na programiranje, poslanstvo podjetja, strategije, načrtovanje, kontrolo, s posebnim poudarkom na uporabi razvojnih modelov.

Posebna pozornost je v knjigi posvečena praktičnim sistemom, sistematiki, energiji in materiji ter najrazličnejšim transformacijam energije. Posebej pa so osvetljeni ekonomski sistemi v povezavi s tehnologijo, vrednostjo, produktivnimi sektorji itd. Za podjetnike pa so posebnega pomena tista področja, ki se nanašajo na podjetniško organizacijo, podjetniški ambijent in strategije. Pri tem, se je avtor dotaknil tudi podjetniške strategije.

V tržnem gospodarstvu, kjer vlada velika konkurenca, je pomembno, da obvladujemo kakovost, stroške, dobavne roke in druge pogoje. Prav zaradi tega je uspelo avtorju na razumljiv in praktičen način prikazati strukturo stroškov ter podjetniške inovacije. Slednje je razčlenil na tiste, ki se nanašajo

na izdelke, delovne procese, organizacijo itd. Posebej pa je osvetlil inovacijske rizike in načine zmanjševanja le-teh.

Kljub temu da je glavni naslov knjige *Tehnološki priročnik o produkcijskih ciklih*, je prof. dr. Lokar mnenja, da bi bil za glavni naslov boljši sedanjí podnaslov *Kakovost in inovacije v operativnih sistemih*, vendar je založniku iz marketinških razlogov bolj ustrezal sedanjí glavni naslov.

Pri produkcijskih ciklih so obdelane pridelava, obdelava in predelava na področju petrokemije, jedrske energije, energije vetra in sonca, biotermalne energije, nekaterih programov agroživilskega procesa itd.

Za vsakdanjo prakso je pomembno področje postrojenj in njihovih lokacij kakor tudi projektiranje produkcijskih procesov in razporejanja opreme in postrojenj. Vse to je iz vseh praktičnih vidikov prikazano v sliki, besedi, tabelah, grafikonih in praktičnih primerih.

Za doseganje kakovosti in konkurenčnosti so pomembni tudi proizvodni in drugi časi, na kar nas opozarja dr. Lokar v zaključnih poglavjih svoje knjige. V ta namen nam oriše možne redukcije stroškov, reprogramiranje izdelkov, programiranje in kontrolo kakovosti. Za vsakdanjo prakso pa je pomembno, da so podjetja fleksibilna pri razvoju, proizvodnji, prodaji in po prodajnih storitvah. V ta namen je posebej poudarjena orientacija na marketing in odnose s trgovom oz. potrošniki.

Glede na dejstvo, da je prof. dr. Lokarju uspelo izredno praktično povezati teorijo in prakso ter osvetliti ključne točke razvoja, inovacij, stroškov, kakovosti in konkurenčnosti, bi predlagali, da bi njegovo najnovejšo knjigo prevedli tudi v slovenščino. S tem bi naši podjetniki, obrtniki kakor tudi študentje in drugi, ki se ukvarjajo s tovrstno problematiko, uspeli na hitrejši način dojeti bistvo za hitrejšo vključevanje slovenskega gospodarstva v mednarodne tokove znanosti in tehnike.

Razmeroma malo je takih slovenskih znanstvenikov in strokovnjakov, kot je prof. Lokar, ki bi se uveljavili na mednarodnem nivoju. To je obenem promocija za Slovenijo in naše strokovnjake ne glede na kraj bivanja. Za dosedanje uspehe je dr. Aleš Lokar prejel številna domača in tuja ugledna priznanja, med drugim nagrado Fulbright v ZDA že leta 1971, kjer je tudi predaval.

Prepričani smo, da bo prof. dr. Aleš Lokar tudi v bodoče aktiven s tovrstnim raziskovalnim delom in da nas bo sproti obveščal oz. objavljaj svoje strokovne ugotovitve. Njegova dosedanja objavljena dela pa so že sedaj koristna in praktična za gospodarstvo ne samo za Evropsko unijo, ampak tudi za Slovenijo.

Slovensko deželno gospodarsko združenje obvešča člane in druge zainteresirane gospodarstvenike, da je z nedavnim ukrepom vlada ukinila obveznost izdajanja blagovne listine (it. "bolla d'accompagnamento"). Pravilnik morajo sedaj še objaviti v uradnem listu in bo začel veljati 15 dni po objavi. Zato morajo podjetniki in profesionalci še vedno izdati spremne listine vsaj še do konca avgusta, saj bo predvidoma sprostitev obveznosti stopila v veljavo v začetku septembra.

Še dalje ostanejo v veljavi obvezne listine za tobak, vžigalice ter za blago, ki je podvrženo posebnim davščinam (it. "accise") in potrošnem davku (it. "imposte di consumo").

Še nekaj dni za prepoved lova na zasebnih zemljiščih

Dežela Furlanija-Juljska krajina je pred kratkim sprejela zakon št. 24, ki ureja vprašanje lova. V zvezi s tem velja bralce opozoriti, da imajo lastniki zemljišč do 2. septembra letos čas, da na deželno upravo vložijo prošnjo za prepoved lova na zasebnih zemljiščih, a tudi zemljiščih vaških srenj. V tem smislu nudijo razne organizacije svojo pomoč. Lastniki zemljišč se lahko obrnejo na kmetijske stanovske organizacije, npr. na Zvezo neposrednih obdelovalcev, na ustanovo WWF ali tudi na Združenje zasebnih lastnikov na Krasu, na Koordinacijo za ločno upravljanje jurskega premoženja oz. na Združenja zasebnih lastnikov. Kdor ne bo prošnje vložil do ponedeljka, 2. septembra, bo s

tem avtomatično dovolil lovčemu, da lahko lovijo po zemljišču, ki ne bo navedeno v posebnem seznamu. Nove prošnje bo mogoče vlagati šele čez pet let.

Kmetje, pozor!

Država je pred časom s posebnim odlokom ukinila kmetijski skrbstveni sklad SCAU in odredila, da prevzema to nalogo ustanova INPS. Prehodna faza je tudi v tem primeru povzročila nekaj težav. Ustanova INPS je zato sklenila, da na občinskih oglasnih deskah razobesi sezname kmetijskih delavcev za posamezne občine. Ti naj bi preverili točnost navedenih anagrafskih in drugih podatkov ter v primeru napak javili potrebne popravke pristojnemu nadzorništvu za delo. Tudi uradniki ustanove INPS so na razpolago za morebitna pojasnila.

POT DO SREČE

JELENA STEFANČIČ

ZRCALO - ODSEV NAŠE NOTRANJE PODOBE

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika je samostalnik "zrcalo" takole definiran: "Predmet, navadno iz steklene podlage, na katero je nanesena gladka, svetloba odbijajoča kovinska plast." Bolj kot ta definicija pa je moja pozornost pritegnil glagol "zrcaliti", ki je tako opisan: "Zaradi odbijanja svetlobe delati kaj vidno, kazati kaj na svoji površini." In prav tu bi se rada ustavila!

Opažam - žal - veliko ljudi z "maskami" na obrazu, ki igrajo in sprejemajo vloge kot igralci na odru; razlika je le v tem, da se igralec po odigrani vlogi spet povrne v lastno osebnost.

Življenje je in zna biti tako preprosto in ravno v tej preprostosti zna biti toliko lepega, a si človek želi več, zahteva več! Res je tudi, da

si pogubljen, če ostaneš za korak izven tega "demokratskega obnašanja". Hočeš nočeš moraš stopati naprej s čredo, ki tava, se ne ve kam. Tako se ljudje izgubljajo v stvarih brez pomena, ne da bi se tega zavedali; ko pa pride čas (gotovo pride!) zavedanja, se vdajo in žalujejo za izgubljenostjo srečo, za izgubljenim življenjem. Res pa je tudi, da vsega človek ni zmožen imeti; na žalost ali na veselje - tega še ne vem. Vem samo to, da vsakdo izmed nas nosi v svoji notranjosti smisel lastnega življenja. Na kakšen način pa ocenjujemo ta smisel, je druga stvar!

Gotovo je, da se premalo in premalokrat sprašujemo o tem smislu - o bistvu - našega obstoja in naših dejanj, kajti vsi se nekam zgubljamo v površnih stvarih, si govorimo, a se ne razume-mo, mislimo in drugače ukrepamo. Poleg vsega tega

pa se človek še strašno boji!

Bojazen je huda zadeva; raje, kot da bi se z njo sprijaznili in jo sprejeli, se umaknemo v prepričanju, da smo oviro pustili za seboj; in ko si najmanj čakamo, pride spet na dan.

Kaj pa iskrenost? Da o tem sploh ne govorimo, saj jo ljudje danes večkrat zamenjajo z besedo hudobija. Človek je namreč prepričan, da je treba vse prekrivati zaradi strahu, da ne bi razkrili resnice. Do te pa pride-mo le postopoma, ko razumemo smisel življenja, ko premagamo strah, ko začnemo biti iskreni najprej sami s seboj in šele nato z ostalimi. V nasprotnem primeru pa je, žal, človek danes to, kar je - samo materija!

Pred mano leži knjiga, ki bi jo morali vsi imeti doma, vendar ne pozabljene na zaprašeni polici. Naslov knjige vam bom razodela na koncu teh svojih nadaljevanj z upanjem in - zakaj ne - s prepričanjem, da se boste tudi vi z iskreno in trdno voljo podali na čudovito potovanje v lastno osebnost, kot sem storila tudi sama.

DAJLE

PRIPRAVE IN NOVOSTI NAŠIH NAJBOLJŠIH EKIP

DRUGAČNA ATLANTA

IVAN BAJC

Olimpijske igre v Atlanti so se že zdavnaj končale, v glavnem mestu Georgije pa je sedaj na sporedu še para-olimpiada. Na njej nastopajo športniki invalidi, katerim je kljub nezdravemu telesu uspelo s trdno voljo do dela in zaverovanostjo v lastne sposobnosti ohraniti tisto življenjsko moč, ki jim omogoča spopad s trdo vsakdanjostjo.

Para-olimpiada vzbuja po svetu precej zanimanja, čeprav se še veliko govori o že zaključenih olimpijskih igrah, saj je bila Atlanta po mnenju nekaterih strokovnjakov le še en festival umetno naplajenih mišic. Športnikov cilj je seveda medalja ne glede na uživanje ali ne uživanje prepovedanih anabolikov. Razni umetni preparati so torej za atlete prava vaba, saj jim v kratkem času "čudežno" dajo veliko energije ter jim odvzamejo občutek utrujenosti. To se je dogajalo tudi letos v Atlanti, čeprav je ameriški olimpijski komite poskrbel za zadostno število laboratorijev in antidopingov kontrol. Mednarodni olimpijski komite je namreč storil zopet usodno napako: popuščal je pri uživanju nekaterih substanc (beri bromantan), ker teh snovi uradno še ni na seznamu prepovedanih poživil. Če k temu dodamo, da veliko športnikov uživa nekatera (izredno draga) prepovedana sredstva, ki jih v urinu dejansko ni mogoče zaslediti, in da si nekateri ugledni zdravniki že prizadevajo za liberalizacijo dopinga, je mera zagotovo polna.

Kako lahko športnik invalid sedaj gleda na srečnejše kolege in kako naj v njih zasledi bistvo olimpijskega duha? Kje je sedaj zdrav duh v zdravem telesu?

Schumacher zmagal

Ferrarijev pilot Nemec Michael Schumacher, je v nedeljo, 25. avgusta, zmagal na dirki, veljavni za Veliko nagrado Belgije v Francor-champsu. S časom 1:28:15 je prehitel Kanadčana Villeneuvea in Williams-Renaultu in Finca Hakkinena na McLaren-Mercedesu.

JUVENTINA, JADRAN, SLOGA IN VALPRAPOR: KAJ JE NOVEGA?

ERIK DOLHAR

Začenjajo se priprave naših ekip, ki nastopajo v najrazličnejših prvenstvih. Preverili smo, kaj je novega pri naših najboljših moštvih.

NOGOMET

Naša najboljša enajsterica je štandreška *Juventina Radenska*, ki je konec lanske sezone dosegla zgodovinsko napredovanje v Elitno ligo, kar doslej še ni uspelo nobeni naši novi ekipi. Ob koncu sezone je bil tudi izvoljen nov predsednik društva. Lada Marchija, ki je predsedniško mesto uspešno kril celo desetletje, je zamenjal mladi Dario Prinčič, ki je bil doslej načelnik članske nogometne ekipe.

PRIPRAVE: začele so se 19. avgusta na domačem igrišču v Štandrežu, tako na travnatem kot na peščenem igrišču. Specifične atletske priprave pa so potekale na trim-stezi v Pevmi.

TRENER: potrjen je bil Franco Zuppichini iz Ronk.

NOVOSTI: Prodorutti iz Podgore, Zorzi iz Turjaka.

ODHODI: Candutti (prenahal), Andaloro (Podgora), Tommasone.

MLADINCI V PRVI EKIPI: Romano, Macuzzi, Gambino, Trampuž.

PRVA TEKMA: 1. septembra, italijanski pokal.

ZAČETEK PRVENSTVA: 22. septembra.

Predsednik Dario Prinčič nam je povedal, da je polovica igralcev prve ekipe Slovencev. Veliko jih je prejelo tudi bogate ponudbe od drugih društev, a Juventine nočejo pustiti, ker se v Štandrežu imajo lepo; poleg tega pa imajo sedaj tudi priložnost igrati v Elitni ligi. Glede sodelovanja z našimi ostalimi društvi pravi predsednik Prinčič, da zaenkrat sodelujejo na mladinskem področju, predvsem s Sovodnjami. V prihodnji sezoni naj bi uskladili delovanje tako s Sovodnjami kot z *Mladostjo*.

KOŠARKA

Naša najboljša peterka je *Jadran TKB*, ki bo v prihodnji sezoni nastopala v državni B-2 ligi. Predsednik Pavel Vidoni nas je seznanil z dosedanjimi novostmi pri ekipi.

PRIPRAVE: začeli smo 7. avgusta.

TRENER: Iztok Čehovin, dosedanji trener naše kadetske vrste.

ODHODI: trener Andrej Vremec v Padovo, center Joe Calavita domov v Združene države, Boris Vitez opustil

Pavel Vidoni

igralsko kariero. Jan Budin: o njem ne vemo še nič.

MLADINCI V PRVI EKIPI: kandidati so lanske kadeti, ki jih bo izbral trener. Gotovo bosta v prvo ekipo vključena lanska mladince Peter Franko in Boštjan Starc.

PRVA TEKMA: turnir Servolane 13., 14. in 15. septembra.

ZAČETEK PRVENSTVA: 29. septembra.

AMBICIJE: lanske.

ODBOJKA

Naša najboljša ženska šesterka *Sloga Koimpex* bo nastopala v B-2 ligi. O bistvenih novostih pri tej ekipi smo se pogovorili z organizacijskim tajnikom SZ Sloga prof. Ivanom Peterlinom.

Prestop v B-2 ligo ni bil ravno nepričakovan, ker je prišlo do reforme prvenstev in smo bili na tekočem o tem, da se bo veliko društev odpovedalo nastopanju v B ligi, ker je to ekonomsko seveda zelo drago. Do tega je tudi resnično prišlo in odbojarska zveza nas je uvrstila v B-2 ligo glede na dej-

Ivan Peterlin

stvo, da smo bili v severni Italiji prvi na vrsti, ki bi imeli pravico do te repesaže. Odbojarska zveza nas ni niti vprašala za mnenje, ker smo že sami takoj po koncu prvenstev izjavili, da smo pripravljeni nastopati v višji ligi, če bi se ponudila ta priložnost. Seveda smo pripravljene bolj psihološko kot finančno in igralsko. Poletje je tudi tako, da vse poteka v nekih zastojih, ljudje odha-

jajo na počitnice, tako da v tem trenutku ni ravno jasno, če bomo okrepljeni ali ne.

NOVOSTI: Cel mesec julij so kljub raznim polemikam iz preteklosti znova potekali pogovori z odbojarskim društvom Bor o tem, kako bi bilo, če bi ustvarili neke vrste združeno ekipo. Zaenkrat zaključkov še ni, vendar mislim, da se bo v tej smeri lahko kaj naredilo. Postavili smo določen program in kriterije, tako da obe društvi interno razpravljata o teh programskih predlogih. Moram pa tudi reči, da je v stvar odločilno poseglo Združenje slovenskih športnih društev v Italiji. Programi pa so šli še dlje: k pogovoru so bila povabljeni vsa društva in vsi so za to, da se septembra postavijo projekti, ki naj zajemajo celotno področje odbojke v tržaški pokrajini. Videli smo namreč, da pride vsak sam zase do neke višine; če hočemo imeti kake ambicije, pa brez združenih moči de facto ne more iti. Priti mora do flutucije trenerjev, do flutucije igralcev in igralcev; pri tem morajo biti seveda zaobseženi vsa društva in vsi igralci, ves človeški material, se pravi od najmanjših do največjih.

TRENER: Potrjen je bil trener ženske ekipe prof. Branko Sain, kateremu bo pomagal Bruno Milič. To je bila dvojka, ki ji za las ni uspelo napredovanje v višjo ligo že v prvi fazi.

IGRALKE: Ostajajo vse, vendar jih je zelo malo. Seveda tu govorim o sedmih kvalitetnih igralkah s katerimi trenutno razpolagamo. Pred nami so sedaj 3 opcije: 1. združena ekipa; 2. da dobimo kako pomoč kje drugje, tudi na Goriškem; 3. da v prvo postavimo vključimo svoje najboljše mladinke. Začetek septembra naj bi bilo vse bolj jasno.

PRIPRAVE: avgusta, zaradi delovnih obveznosti odbojkaric doma.

PRVA TEKMA: začetek septembra v okviru mednarodnega turnirja, ki ga že 20 let prirejamo za Pokal bazo-viških žrtev. Zadnjo soboto v septembru se začne tudi ligaški pokal.

ZAČETEK PRVENSTVA: konec oktobra.

AMBICIJE: obstanek v B-2 ligi bi lahko bilo maksimum, kar lahko dosežemo.

Moški Sloge so tudi lani napredovali v B-2 ligo.

TRENER: lanski pomožni trener Peter De Walderstein, njegov pomožni trener pa bo prof. Mario Čač, ki zapušča tekmovalno areno. Dosedanji trener Dušan Blahuta bo treniral mlajše.

IGRALCI: vsi potrjeni.

AMBICIJE: obstanek v B-2 ligi.

V isti ligi (moški B-2) bo nastopal štandreški *Valprapor*. Tehnični vodja Ivan Plesničar nam je nudil sledeče informacije.

NOVOSTI: hrvaški državljani, ki po statutu lahko igra v Italiji, letnik '72 Davor Šulina. Ta skoraj 2 metra

Branko Sain

visoki igralec je pri delu pokazal tako voljo, da gotovo ne bo imel težav nadomestiti Populinija. Odgovoren za ekipo je postal Robert Paoletti, ki zaradi delovnih obveznosti ne more več slediti vsem treningom. Obenem bo Paoletti tudi pomagal ekipi kot trinajsti igralec. K temu je treba dodati, da naš standardni igralec Matej Černic igra neprenehoma z italijansko mladinsko reprezentanco in je v tem času že ogromno tehnično in taktično ter tudi telesno napredoval, saj je pridobil 4 kilograme in tudi zrasel za nekaj centimetrov, tako da je za Val dodatna okrepitev. Vsi ostali standardni igralci so bili potrjeni; gre za najboljše igralce goriških društev *Olympie*, *Soče* in *Vala*. Ekipa je pridobila na izkušnji, tehniki in je bila istočasno pomlajena. Zanimivo je tudi to, da računamo, da bi bila ista ekipa morda vredna tudi prihodnjega prvenstva B-1 lige.

PRVA TEKMA: 26. septembra bomo odigrali prvo tekmo ligaškega pokala. Vrsto prijateljskih tekem bomo imeli s slovenskimi ekipami, s katerimi imamo že več let plodne stike: Salonitom iz Kanala, s Kamnikom in Novim mestom.

AMBICIJE: napredovanje v B-1 ligo!

NOVICE

ODBOJKA

Uspehi Mateja Černica

Po uspešnem nastopanju v Rusiji in na Poljskem so mladega perspektivnega reprezentanta Mateja Černica izbrali še za mednarodni turnir "štirih držav" v Orvietu v Umbriji ter za mednarodni turnir v Ragusi na Siciliji. Še eno priznanje torej zanj in za štandreški Val.

Marko Kalc mednarodni trener

Letošnji Borov trener Marko Kalc je na vrhunskem tečaju FIVB v Ljubljani kronal večletni trud in požrtvovalnost ter si tako prvi izmed trenerjev naših društev priboril status mednarodnega odbojarskega trenerja.

Olympia v C-1 ligi?

Vse kaže, da bodo igralke SZ Olympia letos nastopile v C-1 ligi. Po letošnji sezoni je namreč prišlo nasploh po celi Italiji do številnih odstopov ekip zaradi finančnih težav. Lansko 3. mesto daje tako Olympiji realne možnosti, da prevzame mesto videmske ekipe Kennedy, ki se je prvenstvu že odpovedala. Čakamo le na uradno potrdilo.

JADRANJE

Johana Križnič solidna šesta

Jadralka Čupe Johana Križnič je na državnem prvenstvu v razredu *optimist* v kraju Ostia kljub ostri konkurenci osvojila zelo dobro 6. mesto na skupni lestvici. Čupini jadranci so se dobro odrezali tudi na ostalih številnih regatah in tekmovanjih. Omenimo naj dve drugi mesti Mitje Bužan v kategoriji *laser standard* in 1. mesto v skupini *Europa*, ki jo je osvojil Maurizio Benčić. V istem razredu pa je član TPK Sirena Miran Guštin zasedel 3. in 1. mesto. - G. BAJC

ČESTITKA

Družini Ingrid in Marka Bana čestitamo ob rojstvu male **Brede**, ki se je pridružila Borutu.

15
ČETREK
29. AVGUSTA
1996

September!
Šola ponovno odpira svoja vrata.
Ste nanjo pripravljeni?

VSE ZA ŠOLO

vam nudijo slovenske knjigarne

Obiščite nas!

**KATOLIŠKA
KNJIGARNA**

GORICA - Travnik 25
tel. 0481-531407

KNJIGARNA IN PAPIRNICA

FORTUNATO

TRST - Ul. Paganini 2
tel. 040-630460

**TRŽAŠKA KNJIGARNA
LIBRERIA TRIESTINA**

TRST - Ul. San Francesco 20
tel. 040-635954